

Vlaams
Parlement

vergadering **C20 – ECO4**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 10 oktober 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Quintens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de vacaturedatabank van de VDAB - 74 (2013-2014)	5
Interpellatie van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de werking van de VDAB - 1 (2013-2014)	
Interpellatie van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de kritiek op de werking van de VDAB - 2 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van mevrouw Joke Quintens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het tenderbeleid van de VDAB - 9 (2013-2014)	7
Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de aanpak van de jeugdwerkloosheid en ongekwalificeerde uitstroom - 2159 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de evolutie van de instapstages in Vlaanderen - 2197 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het actieplan van de VDAB tegen jeugdwerkloosheid in de provincie Antwerpen - 2306 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van mevrouw Goedele Vermeiren tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de stand van zaken inzake de instapstages en werkinlevingsprojecten - 2311 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van mevrouw Joke Quintens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de instapstages - 10 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het VDAB-plan Antwerpen - 26 (2013-2014)	
Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het invullen van de instapstages in de strijd tegen jeugdwerkloosheid - 67 (2013-2014)	16
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over te ondernemen acties in het licht van het rapport van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding - 2297 (2012-2013)	29

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de activering van bruggepensioneerden - 2330 (2012-2013)	31
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over knelpuntopleidingen - 45 (2013-2014)	33
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over afstandsonderwijs en opleidingscheques - 96 (2013-2014)	38
Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de opheffing van het ESF-Agentschap - 97 (2013-2014)	39

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Quintens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de vacaturedatabank van de VDAB - 74 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Quintens heeft het woord.

Mevrouw Joke Quintens: Voorzitter, we zullen het vandaag nog vaker hebben over al die Vlamingen die op zoek naar werk zijn. Ik zal in deze commissie regelmatig verwijzen naar Genk, de stad waar ik woon en waar ik schepen ben. Volgens mij is het in Genk en in heel Limburg een ongelooflijke uitdaging werk te verschaffen of te vinden.

Genk telt nu 3700 werkzoekenden. Naar schatting zullen daar eind 2014, na de sluiting van Ford Genk, nog 2000 Genkenaren bijkomen. Ik zie dus regelmatig mensen die weten dat ze binnenkort hun werk zullen verliezen. De eerste plaats waar ze op zoek gaan, is de vacaturedatabank van de VDAB.

Op zich vind ik dit een goede zet. Heel wat gemotiveerde werkzoekenden hebben me echter verteld dat die databank eigenlijk vol dubbele vacatures zit. Heel wat van die vacatures zijn al maanden geleden ingevuld. Ik heb het snel eens nagekeken. In Limburg staan 2808 jobs open. Hoewel mijn vraag om uitleg hier niet over gaat, wil ik toch vermelden dat er in heel Vlaanderen 85.000 vacatures zijn. Dit betekent dat 3 procent van die vacatures zich in Limburg situeren. Dat is een verschrikkelijk percentage.

Ik geef even een voorbeeld. Iemand die ik goed ken, de heer Günther Cludts, werkt voor Ford. Hij zoekt nu al volop een nieuwe job. Hij heeft me verteld dat eenzelfde vacature tweemaal in de vacaturedatabank staat. Dit geeft een vertekend beeld van het totaal aantal jobs. We gaan ervan uit dat er 85.000 jobs in Vlaanderen zijn. De vraag is hoeveel unieke jobs er zouden overblijven indien we die dubbels er zouden uithalen.

Hij heeft me nog een ander voorbeeld gegeven. Hij heeft gekeken naar de vacature van flenzenmonteur in Maasmechelen. Die vacature is door de Genkse afdeling van het interimkantoor Manpower gepost. Enkele pagina's verder wordt diezelfde vacature door ASAP opnieuw aangeboden. De vacature van ploegleider in Lummen is door Convert Interim gepost. Iets verder wordt ze door Synergie Interim Hasselt voor een tweede maal aangeboden. De inhoud van beide vacatures is identiek dezelfde.

Hij heeft me ook iets verteld in verband met de vacatures waarvoor hij al heeft gesolliciteerd. Dit is misschien nog belangrijker dan de aanwezigheid van al die dubbels. Vaak krijgt hij de reactie dat een job weken of soms zelfs maanden is ingevuld.

Er staan veel dubbels en al ingevulde jobs in de vacaturedatabank. Bovendien geeft de vacaturedatabank niet steeds duidelijk aan of het gaat om een echte interimjob, waarvan iedereen weet ze eindig is en misschien maar een paar weken duurt, of om een interimjob met de mogelijkheid een echte job te krijgen.

De vacaturedatabank van de VDAB is nog geen heldere zoekmachine. Waarom kan niet in een zware filter worden voorzien? Waarom kunnen geen duidelijke categorieën worden ingebouwd? Dit zou het mogelijk maken normale vacatures van andere vacatures te onderscheiden. Ik hoef hier niet aan toe te voegen dat dit veel gemotiveerde werkzoekenden, die er alles aan doen om een job te vinden, frustrereert en demotiveert.

De minister kiest voor een activeringsbeleid. Dat doen wij allemaal. Aan werklozen wordt gevraagd werkzoekend te zijn of te worden. Indien ze zich niet schikken, kunnen ze een sanctie krijgen. Ik ben het hier volledig mee eens. We moeten er dan wel voor zorgen dat ook langs de aanbodzijde alles goed verloopt. Ik zou de minister dan ook graag een paar vragen stellen.

Minister, hoe reageert u op de vaststelling dat de vacaturedatabank enigszins misleidend is? Het aantal vacatures klopt niet. Er staan schijnvacatures in. Sommige vacatures zijn al ingevuld. Welke stappen zult u ondernemen om deze oorzaken aan te pakken? Hoe wilt u de vacaturedatabank tot een meer efficiënte zoekmachine voor werkzoekenden ontwikkelen?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, het probleem is eigenlijk gekend en zelfs al behandeld. Als antwoord op de tweede vraag kan ik hier vermelden welke stappen ik al heb gezet en niet welke stappen ik nog zal zetten. We hebben dit punt trouwens op 21 februari 2013 al in deze commissie besproken. Ik heb toen verklaard dat ik een kwaliteitsvolle en actuele vacaturedatabank van de VDAB van groot belang vind.

Ik overloop even welke inspanningen we de voorbije jaren reeds hebben geleverd. Om vooral de dubbele verschijning van vacatures van verschillende uitzendkantoren tegen te gaan, hebben we zelf een dubbeldetectietool ontwikkeld. Hierdoor worden vacatures die in grote mate overeenkomen automatisch aan elkaar gekoppeld. Dit is zichtbaar voor de werkzoekenden die de website bezoeken.

We hebben in feite een gulden middenweg gezocht. Langs de ene kant koppelen we zo veel mogelijk identieke vacatures. Langs de andere ontnemen we de werkzoekende de keuze niet langs welke tussenpersoon hij wenst te solliciteren. Het voorbeeld dat mevrouw Quintens heeft aangehaald, illustreert dit schitterend. Een vacature wordt door twee interimkantoren aangeboden. De VDAB kan moeilijk beslissen welk interimkantoor het beste is en welke vacature van welk interimkantoor kan worden geschrapt. We koppelen de vacatures automatisch aan elkaar. Gezien het grote aantal gepubliceerde vacatures op de website van de VDAB kan dit niet handmatig gebeuren. We hebben daar een tool voor gemaakt. Die automatisering heeft het nadeel dat er misschien wel eens iets misloopt. Het voordeel is echter dat de koppeling gebeurt.

Hetzelfde gebeurt met de vacatures die al ingevuld zijn, want ook die worden automatisch gedetecteerd en verwijderd. We hebben ook het aantal VDAB-consulenten bij de vacaturewerking verhoogd, waardoor fouten of inbreuken sneller kunnen worden vastgesteld. Voor werkgevers die herhaaldelijk inbreuken plegen, wordt de toegang tot het programma 'Mijn VDAB' afgesloten. Ze zullen de vacatures dan nog enkel kunnen publiceren via de VDAB-consulent. Dat is een duidelijke manier van werken. Als het om schijnvacatures gaat, worden ze uit het systeem van rechtstreeks plaatsen van vacatures gezet.

Bovendien biedt de VDAB-website de mogelijkheid om klachten te melden. Elke klacht over een vacature wordt behandeld. Zoals u kunt nagaan in de publieke rapporten van de ombudsdienst krijgen we daar positieve punten voor. Sinds 2008 ontvingen we slechts 55 klachten. U zegt dat de vacaturedatabank niet duidelijk maakt of een interimjob uitzicht biedt op vast werk. Dat klopt niet helemaal. Elke vacature in de databank heeft een label dat het soort job aanduidt. Hierin bestaat een duidelijk onderscheid tussen de labels 'interimjob' en 'interimjob met optie naar vast werk'. Ook hier geldt dat uitzendpartners die hun vacatures herhaaldelijk misleidend labelen, de toegang tot de databank ontzegd wordt. Dat is de juiste manier van werken. Er kan uiteraard altijd iets gebeuren. Een werkgever kan bijvoorbeeld over een interimjob met uitzicht op vast werk van gedacht veranderen. Er is in elk geval controle.

Het verhogen van de efficiëntie van de VDAB-zoekmachine is een blijvende uitdaging. Recent werd bijvoorbeeld zichtbaar gemaakt wanneer een vacature bedoeld is voor het aanleggen van een wervingsreserve. Als dat de bedoeling is, moet dat duidelijk zijn. Aankondigingen van jobbeurzen worden in de VDAB-eventkalender opgenomen in plaats van de vacaturedatabank, want een jobbeurs is geen vacature. Op die manier proberen we continu de databank te verbeteren, rekening houdend met de feedback die we van gebruikers krijgen. We hebben dus al enkele grote stappen gezet.

De voorzitter: Mevrouw Quintens heeft het woord.

Mevrouw Joke Quintens: Minister, ik dank u voor de toelichting. Ik hoor positieve dingen en er wordt erkend dat er een probleem was. Jammer genoeg blijft dat probleem bestaan. Sommige mensen die al twintig jaar bij Ford werken, gaan voor het eerst naar die tool. Ze zijn nooit ingeschreven bij de VDAB en komen nu zulke zaken tegen. We moeten het met zijn allen blijvend in het oog houden. Ik zal die mensen zeggen zeker de klachten over te maken, want dat doen ze waarschijnlijk niet automatisch.

U zegt dat de dubbels eruit gehaald worden. Zijn de 85.000 vacatures unieke vacatures of worden er sommige twee keer geteld, zoals ik in mijn voorbeeld aangaf?

Minister Philippe Muylers: Ze worden er niet uit gehaald, ze worden gekoppeld. We laten open via welk interim- of selectiekantoor iemand naar de job wil gaan. Inzake de telling van openstaande vacatures moet ik het antwoord schuldig blijven. Ik weet niet hoe die gebeurt. Volgens mij wordt de koppeling slechts eenmaal geteld, want het is maar één openstaande vacature.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Interpellatie van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de werking van de VDAB

- 1 (2013-2014)

Interpellatie van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de kritiek op de werking van de VDAB

- 2 (2013-2014)

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Quintens tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het tenderbeleid van de VDAB

- 9 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, minister, het is niet voor het eerst dat we het hebben over de werking van de VDAB. De VDAB kreeg steeds meer taken toebedeeld, onder meer via het Maatwerkdecreet en de competentieportefolio, maar ze kreeg ook meer ‘klanten’, meer werklozen. Daartegenover staat de besparing van 23,5 miljoen euro, die aan het begin van de legislatuur werd aangekondigd, en moet er tegen het einde van dit jaar een inkrimping van het personeel van ruim 6 procent worden gerealiseerd.

Mijn partij heeft zich al meermaals afgevraagd of dat allemaal haalbaar is. In De Standaard van 20 september merken we dat we niet langer alleen staan. Ook uw coalitiepartners uiten openlijk kritiek en spreken expliciet hun bezorgdheid uit over de gang van zaken. De twee personen die in het artikel het woord nemen, zijn er momenteel niet. Ik weet niet of dat al dan niet bewust is. De heer Van Malderen zegt – ook op zijn website –: “De VDAB zit op dit ogenblik in een dwangbuis. Hoe kunnen ze dan hun armen uitsteken?” De fractievoorzitter van sp.a zegt verder dat de “arbeidsdienst een bepaalde dynamiek mist om de problemen aan te pakken”. Vanuit CD&V stelt men zich vragen of de dienst het tempo van de administrateur-generaal, die overigens goede punten krijgt, wel kan volgen. Beide coalitiepartners kijken niet alleen in de richting van de VDAB, maar ook naar u. “De grote trendbreuk blijft uit”, luidt het.

Het is niet voor het eerst dat deze kritiek wordt geuit. Zo klaagde onder meer de CD&V-fractie over de activering van de bruggepensioneerden. Ook vond die fractie de activering van

werkzoekenden in het algemeen onvoldoende en te traag. Verder was er ook kritiek met betrekking tot de leertijd, de economische migratie, de arbeidskaarten en de werkervaringsbewijzen. Kortom, almaar meer kritiek. Bijkomend werd dan ook de vraag gesteld of heel dat uitbesteden, dat tenderen van opdrachten door de VDAB al dan niet een meerwaarde heeft. Minister, ik kan u alvast geruststellen: wij staan zeker achter dat tenderbeleid, maar aangezien uw coalitiepartners in deze meerderheid daar tal van vragen bij beginnen te stellen, lijkt het ons belangrijk om het daar toch eens verder over te hebben.

Minister, hoe reageert u op de kritiek van uw coalitiepartners, die zich op dit ogenblik zorgen maken over het functioneren van de VDAB enerzijds en de lakse activering van werkzoekenden anderzijds? Zijn er al concrete indicaties dat de diensten van de VDAB het tempo van de administrateur-generaal niet zouden kunnen volgen? Zo ja, wat zijn de oorzaken daarvan? Kunt u garanderen dat de dienstverlening van de VDAB niet in het gedrang komt door de besparingen op middelen en personeel enerzijds en de uitbreiding van het takenpakket en het aantal werkzoekenden anderzijds? Wordt er naar aanleiding van de huidige situatie van de VDAB nagedacht over de kerntaken die de VDAB moet blijven uitvoeren en de taken die niet strikt tot het bevoegdheidspakket van deze dienst behoren? Wat dat betreft, verwijs ik naar het rekruteren van onder meer ingenieurs en verpleegkundigen in Portugal en Spanje.

Zullen er bijzondere maatregelen worden genomen voor de activering van de 50-plussers, zowel voor de gewone oudere werkzoekenden als voor de bruggepensioneerden? Kan er aan de hand van cijfermateriaal worden aangetoond dat tenderen geen meerwaarde oplevert en te duur zou zijn? Hoeveel bedraagt de volledige kostprijs van een intern VDAB-traject in vergelijking met gelijkaardige trajecten die vandaag worden uitbesteed aan derden?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Minister, toen u ongeveer halweg deze legislatuur kritiek kreeg op uw werkgelegenheidsbeleid, en dat niet van de oppositiepartijen, maar van een coalitiepartner, of van de beide coalitiepartners, hebt u ongetwijfeld een post-it op uw prikbord gehangen, om u eraan te herinneren dat u hun dat nog wel eens betaald moest zetten. Heel snel moest u daar echter al een tweede en een derde post-it bij gaan hangen, en kort nadien kon u uw kabinet zelfs zo ongeveer behangen met krantenartikels waarin uw coalitiepartners zich zeer kritisch uitlaten over uw werkgelegenheidsbeleid.

Ik heb slechts een heel korte lijst gemaakt van een aantal van de meest recente kritieken die me voor de geest stonden. In oktober 2012 had CD&V kritiek op het bruggepensioneerdenbeleid. Dezelfde maand nog had diezelfde partij kritiek op het leertijdbeleid, met een pingpongspelletje tussen uzelf en minister Smet. Iets later, in januari 2013, stelde CD&V dat de werkervaringsbewijzen veel beter zouden moeten worden georganiseerd. In augustus van dit jaar stelde de federale sp.a-minister van Werk dat de Vlaamse Regering meer moet doen voor de activering van werklozen. In september van dit jaar kwam er dan kritiek van sp.a op de arbeidskaarten. Gisteren hadden we nog het debat over de uitzendsector in de plenaire vergadering. Als ik dan de publieke Twittercommunicatie nadien zie tussen u en een sp.a-parlementslid, dan denk ik dat het volgende incident er al is, of er zeker nog zit aan te komen.

De concrete aanleiding voor deze interpellatie was het reeds door mevrouw Peeters geciteerde artikel in De Standaard van 20 september jongstleden, waarin de coalitiepartners CD&V en sp.a inderdaad nogmaals uw beleid, meer bepaald dat met betrekking tot de VDAB, op de korrel nemen. De concrete aanleiding daarvoor zouden toen de recente cijfers over het dalende aantal opleidingen zijn geweest, maar er worden ook vraagtekens geplaatst bij de algemene efficiëntie van de werking van de VDAB, en bij uw werkgelegenheidsbeleid in het algemeen.

Mevrouw Peeters heeft de citaten uit de pers van zowel sp.a-fractievoorzitter Van Malderen als de heer Bothuyne al weergegeven. Die laatste klaagt erover dat de VDAB het tempo niet

meer kan volgen en dat het uitbesteden van bepaalde opdrachten geen meerwaarde meer oplevert. Er is, dixit de heer Bothuyne, geen trendbreuk in uw beleid.

Minister, hoe reageert u op die toch wel striemende kritiek van uw twee coalitiepartners, op die aanhoudende kritiek van de voorbije maanden en zelfs jaren? Wordt uw beleid op het domein van Werk nog wel gesteund door de volledige Vlaamse Regering? Meer specifiek wat de werking van de VDAB betreft, hoe verklaart u de daling van het aantal opleidingen, ondanks het feit dat de werkloosheid de voorbije maanden en jaren is toegenomen? Hoe evalueert u de werking van de VDAB, meer bepaald met betrekking tot het toegenomen aantal werklozen en taken in verhouding tot het afgenomen personeelsbestand en de verminderde financiële middelen?

De voorzitter: Mevrouw Quintens heeft het woord.

Mevrouw Joke Quintens: Voorzitter, ik wil toch even zeggen dat mijn vraag over de inhoud gaat, en niet over de werking van de Vlaamse Regering. Ik hoor de oppositie hier immers alleen maar zeggen dat sp.a, CD&V en N-VA elkaar zoegezegd zouden tegenspreken. Mijnheer Janssens, mevrouw Peeters, ik kan u een plezier doen: ik heb twee kritische vragen. Ik meen dat dit ook mag. Waarom zouden we hier anders zitten? Het is niet omdat we tot de meerderheid behoren, dat we geen kritische vragen zouden kunnen stellen, in dit geval over de werking van de VDAB. Dat zal ik dus bij dezen doen. *(Opmerkingen van de heer Chris Janssens)*

Mijnheer Janssens, maar ik doe dat in het parlement.

Ik had ook een vraag over het tenderbeleid van de VDAB. Vorig jaar ben ik een dag op stage geweest – misschien moeten we dat allemaal eens doen – in de werkwinkel van Genk. Er zijn 3700 werkzoekenden en na de sluiting van Ford komen er nog eens 2000 bij. Ik heb er heel veel erg gemotiveerde VDAB-medewerkers leren kennen die zich uit de naad werken om heel veel van die mensen, die vaak heel laag geschoold zijn en een heel moeilijk profiel hebben, aan een job en een toekomst te helpen. Er zijn trajectbegeleiders, vacature-specialisten, ervaringsdeskundigen in de armoede, onthaalmedewerkers en specialisten voor werkzoekenden met een arbeidshandicap. Wat me vooral opviel bij de VDAB waren de ervaring, de competenties en de gedrevenheid van deze mensen om werkzoekenden naar werk toe te leiden, hoe moeilijk dat ook is.

Ik heb er een hele tijd meegedraaid aan het onthaal en ik heb er ook gezien hoe belangrijk het sociaal contact is. Heel veel mensen kunnen thuis online hun dossier onderhouden, maar toch worden de pc's in het kantoor constant bemand omdat die mensen ook nood hebben aan contact, ze willen elkaar zien.

De begeleiding van werkzoekenden wordt heel vaak uitbesteed, met een mooi woord heet dat 'tenderbeleid'. Het wordt voornamelijk gedaan door uitzendkantoren. Gisteren kwam het al even in de plenaire vergadering ter sprake dat we niet altijd goede ervaringen hebben met die kantoren. Iedereen in Genk kent de dagcontracten – ook in mijn familie heb ik daar ervaring mee – waarvoor werknemers soms om 9 uur 's avonds worden opgebeld om om 6 uur 's morgens te beginnen. Ook zijn er mensen die maanden en soms jaren in hetzelfde bedrijf werken met hetzelfde dagcontract.

Ik durf te zeggen dat de uitzendkantoren in het algemeen voornamelijk werken voor de werkgevers en niet in de eerste plaats in functie van de werknemers. Het voor de werknemers opnemen en hun kwaliteiten en talenten naar boven halen, dat gebeurt wel binnen de VDAB, dat heb ik er heel erg goed gevoeld. Het is natuurlijk de kerntaak.

De signalen die ik krijg over de manier van begeleiden en opleiden door de derdenorganisatie, vaak een uitzendkantoor, zijn niet echt positief. Zo hoor ik dat mensen zich zelden als klant beschouwen, dat de begeleiding vaak gebeurt in veel grotere groepen, veel collectiever en minder op maat. Lokale werkzoekenden geven mij de boodschap mee dat ze

niet altijd goed geholpen worden door de derdenorganisaties. Er zijn voorbeelden van mensen die teruggaan naar de VDAB met de vraag of ze alstublieft weer door de VDAB kunnen worden begeleid. Werkzoekenden geven vaak aan dat ze in de kou blijven staan.

In het rapport ‘Evaluatie van de tendering als instrument voor arbeidsmarktwerking’ van even geleden, staat nochtans heel duidelijk: “Het tenderbeleid moet de belangen van de werkzoekenden centraal stellen, elke werkzoekende heeft recht op passende en kwaliteitsvolle begeleiding, ongeacht het kanaal waarlangs in deze begeleiding voorzien wordt. Een geoptimaliseerd tenderbeleid moet dan ook bijdragen om met de beschikbare middelen meer werkzoekenden naar werk te begeleiden.”

Het rapport is van een hele tijd geleden, ik zou graag vernemen hoe vandaag over deze uitbestedingen geoordeeld wordt, hoe ze geëvalueerd worden. Ik heb vernomen van iemand die op de VDAB werkt dat er zelfs derdenorganisaties zijn die mensen met een IBO-contract (individuele beroepsopleiding) anderen laten begeleiden. Ik wil hiermee geen kritiek geven op mensen met een IBO-contract, maar ik vind dit op zijn minst een vreemde situatie.

Op welke manier wordt er na afloop van de tender of tijdens de looptijd van de tender bepaald of de trajectbegeleiding die werd uitbesteed al dan niet een succes was? Welke zijn de doelstellingen en hoe werden ze bepaald? Hoe worden deze doelstellingen geëvalueerd? In hoeverre wordt hierbij rekening gehouden met de duurzaamheid van de tewerkstelling of de succesgraad van de opleiding?

Hebt u zicht op de inzet van het personeel bij de derdenorganisaties en meer bepaald of de trajectbegeleiders die ingezet worden in een tenderopdracht de principes van begeleiding en klantvriendelijkheid bij VDAB volgen? Op welke manier telt de kwaliteit van het ingezette personeel mee in de kwaliteitsbeoordeling van het ingediende voorstel bij tendering?

In hoeverre is de kostprijs van de uitbestede trajectbegeleidingen vergelijkbaar met de prijs waarvoor VDAB aan trajectbegeleiding doet? Wordt dit meegenomen in een programmatorische aanpak inzake tenderbeleid?

Hebt u een nieuwe evaluatie van tendering als instrument gepland? Zo ja, wanneer en hoe zal deze evaluatie uitgevoerd worden?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, minister, collega’s, ik sluit me kort aan bij de vraag van mevrouw Quintens over de werkwinkels. Enige tijd geleden hebben we in de plenaire vergadering een discussie gevoerd over de werkwinkels. U hebt toen gezegd dat de VDAB zou gaan samenzitten met de gemeenten en/of OCMW’s over de sluiting van de werkwinkels.

Is dat ondertussen gebeurd? Zijn er werkwinkels die gesloten moeten worden?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Fournier, ik zal met u beginnen. Ik meen dat we het rapport met het resultaat van de besprekingen van de werkgroep net voor de zomer hebben overgemaakt aan de secretaris. Ik stel voor dat u het even bekijkt. Misschien werd het al overgemaakt, zo niet is het zeker bij de diensten ter beschikking.

Ik kom tot de interpellaties. Ik heb er geen enkel probleem mee dat collega’s uit de meerderheid hun bezorgdheid uitdrukken over wat er gebeurt. Dat is correct en juist. Ik zal echter niet ingaan op alle bezorgdheden die werden opgesomd, ik zal me beperken tot de vragen. Een aantal bezorgdheden, bijvoorbeeld twee van de heer Bothuyne, komen straks nog aan bod, ik zal er met veel plezier op reageren. Ik heb dat in het verleden trouwens ook altijd gedaan.

Als het om kritiek gaat, zal ik er op mijn manier op reageren, ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is. Maar met het feit dat er bezorgdheden zijn en dat er kritische vragen worden gesteld,

heb ik uiteraard geen probleem, zo ver ben ik zeker al gevorderd in de democratie hier. Ik heb nog nooit kritiek gekregen binnen de regering op het werkgelegenheidsbeleid dat ik voer, wel integendeel. Als daarover kritiek komt uit het parlement, dan krijg ik de steun van mijn collega-ministers, ook van die partijen, die me bevestigen dat ik rustig verder kan doen. Ik voel me dus zeker gesteund binnen de regering.

Besparen moet iedereen. Daar is iedereen het over eens. Ook de VDAB moet besparen. Als ik zou teruggaan naar de periode voor 2008, dan zou ik wellicht heel wat vragen terugvinden van de fracties die vandaag vragen stellen, over het feit dat ook de VDAB kan besparen.

Die besparingen veroorzaken een druk op de VDAB omdat ze samenvallen met een slechtere economische conjunctuur, waardoor de werkloosheid substantieel stijgt. Om de kerntaken van de VDAB niet onder druk te zetten, heb ik bij de begroting 2014 in 4,5 miljoen euro extra voorzien voor de werking van de VDAB. De VDAB werkt op dit ogenblik een voorstel uit voor de aanwending van deze middelen.

Hoewel het aantal vacatures daalt, is de problematiek van de knelpuntberoepen slechts beperkt afgenomen. We kunnen er niet omheen dat er een mismatch is op de arbeidsmarkt en dat een bijsturing daarvan veel middelen vraagt, niet alleen bij de VDAB.

Uit de rapportering van de VDAB blijkt dat ze zich stipt houden aan de afspraken over de personeelsbesparingen en dat ze vooral focussen op optimalisaties waar de dienstverlening aan de klanten zelfs beter van wordt. De besparingscontext aan de ene kant en de hoge werkloosheid aan de andere kant verplichten de VDAB om een aantal dienstverleningsprocessen te herdenken of anders te organiseren. Ik geef u een aantal voorbeelden.

Een eerste voorbeeld is de interne procesoptimalisatie die pas vanaf 2014 een impact zal hebben binnen de VDAB. Daarnaast zijn een aantal dienstverleningsprocessen en -modellen bijgestuurd die capaciteitswinst moeten opleveren. Ik refereer daarbij aan de beslissingen over de schaalvergroting van de werkwinkels. Dat is efficiëntieverhogend zonder dat de klanten daar moeten bij inleveren. Ik verwijs verder ook naar de uitbouw van meer e-dienstverlening zoals e-coaching en webleren. Een ander voorbeeld is de reorganisatie van de inschrijvingsprocedures en het opzetten van een backoffice voor de tewerkstellingsmaatregelen. Een volgend voorbeeld is de heroriëntering van het HAVO-beroepsopleidingsaanbod (hoger algemeen voortgezet onderwijs) of het meer inzetten op werkplekleren als onderdeel van opleidingstrajecten.

Deze processen lopen, maar sorteren nog niet hun volledig effect. Zo is de werkwinkelreorganisatie onder meer verbonden met het respecteren van lopende huurcontracten. Daarnaast vereisen verschillende maatregelen ook gedragswijzigingen, niet enkel van VDAB-consulenten maar ook van onze klanten. Maar deze processen zijn onontbeerlijk om binnen het toegewezen budget capaciteit vrij te maken voor de begeleiding van werkzoekenden die daar het meeste nood aan hebben.

Wat de activering van werkzoekenden betreft, is België het enige land waar men onbeperkt in de tijd werkloosheidsuitkeringen kan krijgen. U zegt dat ik een nogal laks beleid voer, mevrouw Peeters, maar ik ben het daar niet mee eens. Ik stel vast dat er evenveel sancties zijn ten aanzien van werkzoekenden naar aanleiding van transmissies door de VDAB vanwege onvoldoende medewerking, als door de RVA-controle.

Tot slot merk ik nog op dat de staatshervorming een betere inzet van de middelen mogelijk maakt doordat wortel en stok in één hand komen. Het dubbele circuit van VDAB-consulenten aan de ene kant en RVA-facilitatoren aan de andere kant kan dan ook uitgeschakeld worden.

Voor mij is het belangrijk dat de VDAB-diensten en het management de doelstellingen uit de beheersovereenkomst halen. Soms vergeten wij dat de basis van de VDAB is vastgelegd in een beheersovereenkomst met doelstellingen die zij moeten halen. Ik stel vast dat de VDAB tot op heden een trouwe uitvoerder is geweest van al zijn opdrachten en de meeste van zijn

objectieven met glans haalt. Dat blijkt ook uit de jaarlijkse monitoring van de VDAB-resultaten door het departement Werk en Sociale Economie. Dat heeft dan te maken met een goed management maar evengoed met goede mensen op de werkvloer. Eén persoon realiseert nooit alle doelstellingen alleen, dat gebeurt door het volledige team. Fons Leroy heeft zijn team dat hij aanstuurt. Dat is ook zijn werk.

Wat het debat over het takenpakket van de VDAB betreft, ben ik wat verrast door de toevoeging die u vandaag deed met de vraag of het een taak is voor de VDAB om werkzoekenden te gaan zoeken in Portugal. Daarover hebben we het in de commissie al vaak gehad, en tot nu toe werd gezegd dat vacatures in eerste instantie moeten worden ingevuld met werklozen die hier zijn, maar als die niet worden gevonden, kan het effectief ook door in het buitenland te zoeken. Als bedrijven geen mensen vinden in Vlaanderen, moeten ze naar het buitenland gaan, want anders fnuik je de groei van zo'n bedrijf.

Het debat over het takenpakket zullen we uiteraard moeten voeren, niet enkel omdat het zinvol is op zich, maar zeker ook omdat op 20 september 2013 werd beslist tot een rationalisatie van de overheidsagentschappen. U weet dat we hebben beslist tot de integratie van verschillende taken van het ESF-Agentschap en het Vlaams Subsidieagentschap in de VDAB en het departement WSE. Daarnaast zal het takenpakket ook moeten worden bekeken als de zesde staats hervorming wordt uitgevoerd. Wij onderzoeken samen met de sociale partners, zoals ik twee weken geleden heb gezegd, hoe we het activeringsbeleid van 50-plussers verder kunnen versterken.

Zo kom ik bij het tenderbeleid. Mevrouw Quintens, u doet alsof bijna alles naar interim gaat, maar dat is niet juist. Er wordt ook heel veel ingevuld door andere bedrijven, zeker ook door ngo's en vzw's. Ik hoop en denk dat u dat ook wel weet. Ik ga niet in op de elementen van interim die u nu naar voren brengt.

De manier waarop een uitbesteding wordt opgezet en opgevolgd is vastgelegd in het tenderbeleid van de VDAB. De raad van bestuur van de VDAB beslist of een opdracht al dan niet wordt uitbesteed en hoe een uitbesteding wordt uitgewerkt. Ik hoop dat iedereen goed weet wie in de raad van bestuur van de VDAB zit: ABVV, ACV, ACLVB, UNIZO en Voka. Als zij het niet zouden kunnen doen, weet ik eerlijk gezegd niet wie er wel geschikt voor is. In de raad van bestuur, door de mensen van het werkveld, wordt dus dit alles goedgekeurd: de doelstellingen naar uitstroom, kwaliteit, de financieringsmechanismen voor de opdracht en op welke manier deze wordt opgevolgd en geëvalueerd.

In het jaarrapport van de VDAB vindt u een duidelijk en gedetailleerd overzicht met betrekking tot de aard van de opdrachten, aantallen, prijzen, looptijd enzovoort. Na afloop van een tender wordt door middel van een project- en procesevaluatie de eindbalans opgemaakt. De criteria gaan niet enkel over de inhoudelijke werking van het project, maar evalueren ook de gehanteerde uitbestedingsprocedure, toetsen af of de behaalde resultaten overeenstemmen met de doelstellingen en evalueren de samenwerking op zich. Vanuit de programmatorische aanpak houdt de VDAB als regisseur maximaal rekening met de resultaten van de evaluaties bij het opstellen van een nieuwe tender. Ook dat is een leerproces, daarmee ben ik het graag eens.

Zoals u uitdrukkelijk hebt gevraagd, is de personeelsinzet inderdaad een van de criteria waarmee rekening wordt gehouden bij het opstellen van een project of tender. Bij het indienen van een offerte dient de partnerorganisatie ook aan te tonen dat het ingezette personeel voldoet aan de specifieke vereisten voor de desbetreffende opdracht. Het is niet algemeen, want de opdrachten zijn nogal verschillend. Een voorwaarde is altijd dat de partner voor de effectieve inzet van een medewerker aantoont dat de medewerker voldoet aan de minimumvereisten. Mocht er een personeelwissel zijn, wat altijd kan gebeuren, moet dat opnieuw worden aangetoond.

De kostprijs vergelijken is niet eenvoudig en soms zelfs echt niet mogelijk. Via een tender zoekt de VDAB de economisch meest voordelige offerte, maar houdt bij de beoordeling ervan rekening met verschillende criteria zoals de inzet van de juiste mensen, ervaring en kwaliteit. In functie van de onderlinge verhouding en scores op die verschillende componenten wijst de raad van bestuur de tender toe. Soms kan een opdracht duurder zijn dan de richtprijs, maar evengoed goedkoper.

In het tenderbeleid – dat is een zeer goede zaak, die daar kan gebeuren, niet bij de VDAB zelf – wordt er systematisch met resultaatsfinanciering gewerkt. Het niet halen van de vooropgestelde resultaten heeft dan financiële gevolgen voor de aanbieder. Deze manier van werken zorgt ervoor dat de aanbieder daarmee rekening houdt bij het bepalen van zijn prijs. Het houdt een zeker risico in voor de aanbieders, een risico dat de VDAB zelf niet loopt. Deze manier van werken wordt immers niet gehanteerd voor de VDAB. In de dotatie van de VDAB is geen financiële resultaatsverbintenis opgenomen bij het niet behalen van de resultaten, dat lijkt me logisch. De VDAB heeft er wel alle belang bij om de opdracht goed toe te wijzen aangezien de resultaten van de aanbieders meetellen om de doelstellingen van de VDAB te halen. Als zij het slecht toewijzen, hebben ze misschien een financieel voordeel, maar halen ze de vooropgestelde doelstellingen niet.

Een prijsvergelijking maken met wat de VDAB doet, is ook niet mogelijk, omdat tenders vaak gaan over onderdelen waarvoor de VDAB zelf de expertise niet in huis heeft. Ik denk aan de werk-welzijnstrajecten.

Jaarlijks worden alle uitgevoerde tenders geëvalueerd, zowel door de VDAB als door mijn departement WSE. Met de conclusies uit de evaluaties wordt rekening gehouden bij de opmaak van een nieuw jaarlijks ondernemingsplan.

Ik ben ervan overtuigd – en ik hoop van jullie hetzelfde – dat we alle expertise nodig hebben om aan de uitdagingen van de huidige en toekomstige arbeidsmarkt het hoofd te kunnen bieden. We weten dat de overheid niet als enige over expertise beschikt. Met het tenderbeleid benutten we de ervaring en de netwerken van bedrijven en organisaties die zeer vaak complementair zijn met de eigen expertise. Dat is de juiste weg.

Er is bij de VDAB enkel een daling van het aantal werknemersopleidingen. Dat is logisch: in crisistijd is er minder vraag naar opleidingen van de werkgevers. De VDAB heeft het weblerenaanbod uitgebreid, met succes. Een op drie gebruikers van het onlineaanbod werkt vandaag, maar dat staat niet in de statistieken. Er gebeurde een rationalisatie van het opleidingsaanbod, waarbij opleidingen voor jobs waar weinig vraag naar is, geschrapt werden. Verder werden de opleidingen geschrapt die reeds aangeboden werden bij SYNTRA of de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's), in een streven naar complementariteit.

Tot slot is dit ook een keuze. We moeten prioriteiten stellen, voor ons is de prioriteit: inzetten op opleidingen voor werkzoekenden. Opleidingen voor werkenden zijn daarbij op de tweede plaats gezet omdat het nodig was. De extra middelen die de VDAB kreeg, via het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) – en dat komt nog aan bod bij een vraag van de heer Bothuyne –, waren in de eerste plaats bedoeld voor opleidingen voor werkzoekenden, en zijn daar ook naartoe gegaan. De opleidingscapaciteit voor werkzoekenden is toegenomen. Ik zal u zo dadelijk cijfers geven.

Ik citeer de rapportering over de uitvoering van de beheerscyclus in het tweede kwartaal van 2013: “Einde juni 2013 bereikten de competentiecentra bijna 65.000 werkzoekenden, een recordaantal en een toename van 8 procent op jaarbasis. Het aantal gepresteerde opleidingsuren nam eveneens sterk toe tijdens de voorbije 12 maanden: van juli 2012 tot juni 2013 realiseerden de competentiecentra er 14,6 miljoen. Dit betekent een stijging van 3 procent op jaarbasis. De doelstelling van de beheersovereenkomst en het jaarondernemersplan wordt ruim gehaald.”

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Mevrouw Quintens, u beweert dat wij alleen politieke vragen stellen en geen inhoudelijke, en u zou wel inhoudelijke vragen stellen. Ik wil u uitnodigen om onze vragen aandachtig te lezen. Wij hebben wel degelijk inhoudelijke vragen gesteld. Over de tenders hebben we al heel wat vragen gesteld.

Ik heb nog een specifieke vraag, mevrouw Quintens. U hebt een positieve ervaring opgedaan met de werkwinkel van Genk, een werkwinkel die gelukkig nog niet is afgeschaft. U hebt een negatieve ervaring in verband met de tenders of de mensen die de begeleiding van activering deden door derden. Was dat misschien Kans op Arbeid (Kopa) Limburg? De VDAB Limburg besteedt opdrachten uit aan Kopa Limburg. Misschien speelt uw negatieve verhaal zich daar af.

De raad van bestuur beslist wat en hoe wordt getenderd. In die raad zitten de sociale partners, het ABVV en anderen.

Ik dank u voor uw antwoord, minister. Het is markant dat, telkens nadat de coalitiepartners kritiek uiten op het beleid, wij hier te horen krijgen dat alles peis en vree is, dat de sfeer perfect is. Dat neemt niet weg dat ook u vindt dat er een en ander moet worden bijgespijkerd. Ik hoor dat u met de sociale partners opnieuw samenzit. Ik hoop dat we daarover snel meer nieuws krijgen. U wilt het activeringsbeleid opnieuw versterken, zeker naar de 50-plussers. Dat is belangrijk, maar dat beleid moet in zijn totaliteit worden bijgestuurd.

De vraag of de administrateur-generaal zijn hele team nog meeheeft, was niet mijn vraag, maar die van de heer Bothuyne. (*Opmerkingen van minister Philippe Muyters*)

Ja, maar het was toch weer iemand van de meerderheid die vragen stelde over de administrateur-generaal en zijn team. U zegt dat het team nog achter hem staat. Maar we horen her en der de klacht dat ze steeds meer moeten doen met minder mensen.

U geeft aan dat u continu bezig bent met de optimalisatie van processen, niet alleen van de uitbesteding maar ook van de interne werking van de VDAB. U wilt dat ze de dienstverlening verbeteren. U hebt verwezen naar de optimalisatie van de werkwinkels. Ik vraag me af of daar een voortuitgang is. In mijn regio werden een aantal werkwinkels gesloten. Voor de mensen die het verst van de arbeidsmarkt staan, is en blijft dat nog altijd een heikel punt.

U stelt dat u het raar vindt dat ik vraag naar de kerntaken van de VDAB en dat ik het specifiek had over het rekruteren van mensen in Portugal en Spanje. Uiteraard zijn er veel werkgevers wier vacatures niet ingevuld raken en die aan de VDAB vragen om hen personeel aan te reiken omdat ze er geen vinden. Minister, is dit een specifieke taak voor de VDAB? Misschien moeten we binnen de VDAB eens een kerntakendebat voeren. Kan de VDAB zich niet meer en beter focussen op de activering van de werkzoekenden? Kan de VDAB het rekruteren van werknemers in het buitenland niet beter uitbesteden aan derden?

Minister, we zullen dit mee blijven opvolgen, zeker de belangrijke bijkomende maatregelen voor de activering.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Minister, telkens wanneer u bakken kritiek van uw coalitiepartners over u heen krijgt – tenminste hier in het parlement, wanneer de storm meestal al een beetje is gaan liggen – blijft u schijnbaar onbewogen en wilt u dat met veel goodwill herleiden tot het uiten van een of andere bezorgdheid van de collega's van de meerderheid. Als een volksvertegenwoordiger van een meerderheidspartij met zijn kritiek eerst naar de pers stapt en pas daarna naar het parlement, of zelfs helemaal niet naar het parlement, dan is dat echt niet om een of andere bezorgdheid over uw werkgelegenheidsbeleid te uiten. Dan is dat alleen maar om u schade te berokkenen, waarmee men natuurlijk, allicht ongewild, ook de Vlaamse Regering in een slecht daglicht stelt.

Maar blijkbaar is het allemaal zo erg niet, want in de regering wordt u door alle ministers van alle meerderheidspartijen gesteund. Die ministers hebben natuurlijk ook contact met de parlementsleden uit hun respectieve partijen. Dan begrijp ik dat er telkens een aantal Chinese

vrijwilligers het veld worden ingestuurd die met heel veel enthousiasme en overtuiging kritiek mogen hebben op uw beleid, vooral om er persoonlijk profijt uit te halen of u en uw partij in een slecht daglicht te stellen, maar dat het eigenlijk allemaal niet zo bedoeld is. Dat vind ik weinig geloofwaardig. In hoeverre moeten we die parlementsleden van de meerderheidspartijen nog ernstig nemen als ze nog eens kritiek uiten?

We hebben bij de regeling der werkzaamheden afgesproken om binnenkort een gedachte-wisseling te hebben met de heer Leroy van de VDAB. Ik ben benieuwd of sp.a en CD&V dezelfde kritiek op de werking van de VDAB zullen herhalen. We zullen in elk geval niet nalaten om hen daaraan te herinneren.

Minister, gisteren hebben we in de commissie Economie het decreet Lokale Diensteneconomie goedgekeurd, dat ook aan de plenaire vergadering ter goedkeuring zal worden voorgelegd. Indien het, zoals verwacht, daar ook zal worden goedgekeurd, is er alweer een belangrijke taak weggelegd voor de VDAB, namelijk de uitvoering van dat decreet Lokale Diensteneconomie. Vreest u niet dat dat alweer de zoveelste taak is die de efficiënte werking van de VDAB in de toekomst zal belemmeren?

De voorzitter: Mevrouw Quintens heeft het woord.

Mevrouw Joke Quintens: Ik wil nog even benadrukken dat we niet tegen het tenderbeleid zijn. Vaak is dat goed en complementair, en soms goedkoper. Maar soms moeten we uit onze ivoren toren komen en naar lokale voorbeelden kijken. Dan zie je dat de kwaliteit omhoog moet, dat de focus op werkzoekenden beter kan. Dat zijn heel concrete suggesties uit het veld. Het mogen soms kleinere groepen zijn, die zijn soms wat te groot. Daardoor raken mensen daarin verloren. Af en toe fronsen begeleiders, zoals IBO'ers (individuele beroepsopleiding), hun wenkbrauwen.

Ik roep op om dit te blijven evalueren. Natuurlijk doet de raad van bestuur dat. Ik ben blij dat mevrouw Peeters heel veel vertrouwen heeft in de vakbonden. Mensen die in de raad van bestuur in Brussel zitten, vertegenwoordigen het lokale werkveld, maar het is belangrijk om de verhalen van de lokale werkwinkels op te pikken en mee te nemen naar de raad van bestuur. Dan kunnen we de kwaliteit echt garanderen.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Quintens, ik ben er zeker van dat dat gebeurt. Daarom is het zo belangrijk dat de sociale partners die hun voelsprietten tot op het werkveld hebben, daar juist zitten, dat er een extern verzelfstandigd agentschap (EVA) is met de raad van bestuur zoals die vandaag bestaat. Elke tender wordt geëvalueerd, elke keer wordt wat uit het veld komt, meegenomen.

Mevrouw Peeters, u had het over Portugal en Spanje. De VDAB doet dat zelf omdat het in goede samenwerking moet gebeuren met de openbare dienstverlening daar, met de collega's van de VDAB. De collega's van de VDAB uit Europa komen regelmatig samen. Ze kennen elkaar. De job daar wordt in belangrijke mate ingevuld door de lokale dienstverlening in die landen.

Wat de lokale dienstverlening en de extra taak betreft, is het misschien niet duidelijk, maar ik kom goed overeen met mijn collega's, zeker ook met minister Van den Bossche. In de regering wordt niets goedgekeurd als we niet tevoren hebben bekeken op welke manier we de taak konden uitvoeren. Er is een ernstig gesprek geweest tussen mijn collega en mij om wat de VDAB wel en niet kan doen, in te schalen binnen de middelen die er vandaag zijn.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Ik wil een motie aankondigen naar aanleiding van onze interpellatie.

De voorzitter: De interpellaties en de vraag om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Lydia Peeters tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de aanpak van de jeugdwerkloosheid en ongekwalificeerde uitstroom
- 2159 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de evolutie van de instapstages in Vlaanderen
- 2197 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het actieplan van de VDAB tegen jeugdwerkloosheid in de provincie Antwerpen
- 2306 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Goedele Vermeiren tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de stand van zaken inzake de instapstages en werkinlevingsprojecten
- 2311 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Quintens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de instapstages
- 10 (2013-2014)

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het VDAB-plan Antwerpen
- 26 (2013-2014)

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het invullen van de instapstages in de strijd tegen jeugdwerkloosheid
- 67 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, in uitvoering van het loopbaanakkoord van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC) en als aanpak van de jeugdwerkloosheid zijn drie maatregelen uitgewerkt. Het gaat om de instapstages, de Werkinlevingstrajecten voor Jongeren (WIJ!) en de individuele beroepsopleiding in de onderneming (IBO).

Tijdens de plenaire vergadering van 12 juni 2013 hebben we hierover een debat gevoerd. Ik heb de minister toen naar de tussentijdse resultaten gevraagd. Die resultaten bleken zeer mager. Amper 187 van de 4450 instapstages waren ingevuld. Hiervan was welgeteld een stagiair naar werk doorgestroomd. Ook het aantal werkzoekende jongeren dat een WIJ! volgde, lag bedroevend laag. Eind mei 2013 waren 106 trajecten toegekend. Midden augustus 2013 waren 400 jongeren in een WIJ! gestapt. De doelstelling bedraagt 1275 jongeren. Wat de IBO betreft, werden in het eerste kwartaal van 2013 2750 plaatsen ingevuld. Ook dit is een vrij laag resultaat.

De minister vond het toen nog te vroeg om over een slechte start te spreken. De resultaten kwamen volgens hem overeen met de verwachtingen. Bovendien heeft hij toen opgemerkt dat de instapstages een onderdeel van een project van het Europees Sociaal Fonds (ESF) vormen. We moesten dan ook rekening houden met een opstartfase van minimaal twee maanden.

De instapstages zijn in februari 2013 van start gegaan. We bevinden ons nu acht maanden later. Volgens mij moeten er bijgevolg wat meer resultaten beschikbaar zijn. Ik zou de minister hierover dan ook graag een aantal specifieke vragen willen stellen.

Minister, kunt u een stand van zaken geven in verband met de toeleiding door de VDAB van jonge werkzoekenden naar de instapstages, de WIJ! en de IBO's? Hebt u zicht op de doorstroming naar de arbeidsmarkt van jongeren die langs een van deze trajecten een stage hebben gevolgd?

Hoe is de invulling van de diverse ervaringsprojecten op de werkvloer de voorbije maanden geëvolueerd? Hoe evalueert u de werking en de doeltreffendheid van de maatregelen die binnen de zogenaamde drietrapsraket tot aanpak van de jeugdwerkloosheid en van de ongekwalificeerde uitstroom passen?

Tijdens de plenaire vergadering van 12 juni 2013 hebt u aangekondigd een en ander te willen benchmarken. Kunt u hier wat meer uitleg over geven en ons uw bevindingen meedelen?

Acht u de vooropgestelde doelstellingen voor dit jaar met betrekking tot de drie maatregelen nog haalbaar? Zo neen, zult u dan andere doelstellingen vooropstellen?

Zijn ondertussen al bijstellingen doorgevoerd? Zo ja, kunt u dan een en ander nader toelichten?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Voorzitter, mijn vraag om uitleg is eigenlijk een opvolgingsvraag in verband met de instapstages. De doelstelling luidt op jaarbasis 4450 instapstages tot stand te brengen. Zoals mevrouw Peeters al heeft aangehaald, is hierover op 12 juni 2013 een actuele vraag gesteld. De minister heeft toen terecht verklaard dat het nog wat vroeg was en dat dit verder moest worden opgevolgd. Blijkbaar is de start traag verlopen. Ondertussen zijn we al wat verder en daarom vraag ik om een evaluatie. De vraag is of de vooropgestelde doelstelling kan worden bereikt.

Ik stel deze vraag om uitleg ook om een andere reden. Kamerlid Lanjri heeft federaal minister De Coninck eenzelfde parlementaire vraag voorgelegd. Zij heeft het antwoord gekregen dat op voorhand een afspraak met minister Muyters was gemaakt. Aangezien hij de cijfergegevens zou vrijgeven, heeft zij die gegevens toen niet gekregen. (*Opmerkingen van mevrouw Güler Turan*)

Blijkbaar is met betrekking tot de instapstages een afspraak met minister Muyters gemaakt. (*Opmerkingen van mevrouw Güler Turan en van minister Philippe Muyters*)

Minister, hebt u zicht op het huidige aantal stageplaatsen? Zijn er voldoende stageplaatsen voor die 4450 instapstages? Wat is de verhouding tussen de non-profitsectoren en profitsectoren? Hoe verhouden de bedrijven, de vzw's en de overheden die zich engageren om instapstages aan te bieden zich tot elkaar? Hoeveel instapstages zijn er concreet? Hoeveel jongeren zijn nadien aan het werk kunnen gaan?

Op welke wijze wordt deze maatregel geëvalueerd? Is in een tijdelijke evaluatie voorzien? Zal die evaluatie door de gewesten of in samenspraak met minister De Coninck worden uitgevoerd?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, mijn vraag om uitleg betreft specifiek het actieplan van de VDAB tegen de jeugdwerkloosheid in de provincie Antwerpen. Mijn vraag om uitleg is niet door een of andere vorm van afgunst, provincialisme of dergelijke ingegeven. Ook een Limburger kan bekommerd zijn om de werkloosheid in de provincie Antwerpen of in een andere Vlaamse provincie.

De VDAB heeft een actieplan klaar om de jeugdwerkloosheid in de provincie Antwerpen aan te pakken. In verschillende centrumsteden in de provincie ligt de jeugdwerkloosheid al enige tijd erg hoog. De werkloosheidsgraad van jongeren in steden als Mechelen en Turnhout ligt op bijna 25 procent. In Antwerpen gaat het zelfs om 29 procent. Met dit actieplan wil de VDAB de dienstverlening ten aanzien van jongeren in samenspraak met de jongeren zelf

optimaliseren. Bovendien is het de bedoeling de werkgevers te sensibiliseren. De VDAB wil, naar eigen zeggen, vermijden dat een verloren generatie ontstaat.

Volgens de VDAB is een van de problemen dat in de provincie Antwerpen te veel jongeren geen, een onvoldoende of een niet aan de arbeidsmarkt aangepast diploma hebben. Ze beschikken ook te weinig over andere certificaten of competenties. Ze kennen onvoldoende de mogelijkheden om opnieuw aan een vorming te beginnen. Voor de midden- en hogeschoolde jongeren wil de VDAB dan weer activiteiten in verband met sollicitaties organiseren. De jongeren zouden hier immers nauwelijks feedback op krijgen.

Daarnaast zullen de werkgevers tijdens hun contacten met de VDAB worden gesensibiliseerd. Ze zullen erop worden gewezen dat voor de doelgroep jongeren talrijke tewerkstellingsmaatregelen bestaan.

Minister, wat zijn de concrete speerpunten en doelstellingen van het Antwerps provinciaal actieplan tegen de jeugdwerkloosheid? Gedurende welke periode loopt dit actieplan? Blijft het actieplan beperkt tot de provincie Antwerpen of komen ook andere provincies of steden met een hoge jeugdwerkloosheid aan bod? Ik denk in dit verband aan de Limburgse mijn gemeenten die, net zoals heel wat centrumsteden in andere provincies, met een zeer hoge jeugdwerkloosheid kampen.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Voorzitter, mijn vraag om uitleg ligt in de lijn van de vragen om uitleg van mevrouw Peeters en de heer Laurys over de werkinlevingsprojecten en de instapstages.

Op 1 februari 2013 zijn in de Vlaamse centrumsteden de werkinlevingsprojecten van start gegaan. Deze projecten richten zich tot jongeren zonder diploma. Door middel van een reeks begeleidingsmaatregelen, waaronder korte stages bij verschillende bedrijven, moeten ze de jongeren wapenen om hun plaats op de arbeidsmarkt in te nemen. Daarnaast zijn ook instapstages gelanceerd. Die stages bieden jongeren de mogelijkheid een belangrijke eerste werkervaring op te doen. De nieuwe stagevorm is bedoeld voor jongeren zonder een diploma van het secundair onderwijs. Gedurende drie maanden worden ze in een bedrijf, een vzw of een overheidsdienst ingeschakeld. Op die manier werken de jongeren onder begeleiding van de werkgever aan de versterking van hun competenties. Die competenties worden almaar belangrijker om een plaats op de arbeidsmarkt te vinden.

Het kader voor de instapstages is door de federale overheid vastgelegd. De gemeenschappen en de gewesten mogen de eigen richtlijnen zelf uitwerken. In Vlaanderen, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de Duitstalige Gemeenschap liggen deze richtlijnen al een hele tijd vast. In Wallonië zijn de instapstages in augustus 2013 van start gegaan.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot de werkinlevingsprojecten? Worden de vooropgestelde doelstellingen gehaald? Hoeveel instapstages zijn sinds 1 februari 2013 opengesteld? Wat is de invullingsgraad? Plant u een tussentijdse evaluatie of een wijziging van de modaliteiten?

De voorzitter: Mevrouw Quintens heeft het woord.

Mevrouw Joke Quintens: Voorzitter, ik wil ook nog even op die instapstages ingaan. Minister De Coninck heeft voor Vlaanderen in 4450 plaatsen voorzien. We hebben de nodige en onnodige opstartproblemen gezien. Ik veronderstel dat de minister straks cijfergegevens zal presenteren. Ik heb onlangs vernomen dat het om slechts 10 procent, ongeveer 400 plaatsen, zou gaan.

De vraag is vooral waarom we die instapstages niet ingevuld krijgen. Er is een ongelooflijk hoge jongerenwerkloosheid. Hoe komt het dat we die jongeren niet vinden?

Minister, u hebt ontzettend goede contacten met werkgevers. Zijn zij voldoende op de hoogte van de instapstages? Ik heb onlangs met de lokale afdeling van UNIZO rond de tafel gezeten en we proberen dit echt te promoten. Tussen haakjes, Genk heeft aan de stad al achttien instapstages georganiseerd in verschillende jobs. De reactie van de mensen van UNIZO was dat ze er niet zoveel vanaf weten. Misschien ligt dat aan die individuele mensen, maar u zou de perfecte ambassadeur kunnen zijn voor instapstages. Misschien kan dat een boost geven. Zoals de lokale overheid in Genk doet, kan de Vlaamse overheid nagaan of ze instappers een kans kan geven om ervaring op te doen.

Bevestigt u de aangehaalde cijfers? Hoe reageert u op deze cijfers die suggereren dat er slechts een fractie van de potentiële stages werd ingevuld? Hoe verklaart u het grote verschil tussen de openstaande vacatures en de concrete invulling ervan, zeker gezien recente cijfers over niet-gekwalficeerde uitstroom? In mijn stad alleen al is er een niet-gekwalficeerde uitstroom van 54 procent. Het aanbod van jongeren om instapper te worden, is dus groot genoeg. Welke bijkomende initiatieven acht u nodig om sterk vooruit te gaan? Zijn er meldingen aan de RVA overgemaakt indien jongeren weigerden in te gaan op een aanbod van deze vorm van individuele beroepsopleiding?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, minister, het VDAB-plan Antwerpen focust op ongekwalificeerde uitstroom van jongeren, maar ook op de midden- en hogeschoolde jongeren die in deze economisch zwakkere periode extra ondersteuning kunnen genieten. Het plan omvat verschillende werven die telkens een antwoord zoeken op een dienstverleningsvraag ten voordele van de tewerkstellingskansen van de doelgroep. Het betreft onder andere Jongeren aan het woord, het bundelen van alle maatregelen, het sensibiliseren van werkgevers, het VDAB-jongerencafé, jongeren en ondernemerschap en samenwerking met partners. De verschillende werven omvatten een amalgaam aan invalshoeken. De sterkte van dit provinciaal actieplan schuilt niet alleen daarin, maar ook in de originaliteit van de voorstellen en vooral in het streven naar optimalisering van de bestaande aanpak door in te zetten op inventarisering en koppeling van verschillende trajecten.

Minister, steunt u de aanpak van de VDAB provincie Antwerpen? Vindt u het positief dat de provinciale VDAB-diensten zelf initiatief nemen? Wordt dit plan uitgebreid naar andere provincies? Zijn er nog provincies die aan dergelijk plan werken of van plan zijn dit te doen?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister, ik denk dat u net als ik tevreden bent over de variëteit aan invalshoeken in de vragen. Sinds de economische crisis hebben we het niet gemakkelijk gehad op het vlak van tewerkstelling, zeker van jongeren. Twee collega's hebben verwezen naar het provinciaal plan van de VDAB voor Antwerpen. Ik begrijp de ondertoon van de vragen. Overall is er een probleem van jeugdwerkloosheid, er is alleen een verschil in uitstroom tussen laag-, midden- en hogeschoolde jongeren. In Antwerpen is er een structureel probleem, ook al vóór de crisis. U zult waarschijnlijk een overview geven van hoe de stages lopen en welke maatregelen er zijn genomen. Hopelijk legt u vandaag zo'n positief resultaat van de aangeboden stageplaatsen door Vlaanderen en de federale overheid voor, dat we tot de conclusie komen dat we dat al veel eerder hadden moeten doen om de jeugdwerkloosheid niet zo hoog te laten zijn tijdens zo'n lange periode.

Er zijn cijfers die wijzen op een verbetering met betrekking tot de hoogopgeleiden en middengeschoolden. Dat is ook gewoon een conjunctureel gegeven. De bedoeling was om de effecten van de crisis zo zacht mogelijk te maken, zeker voor jongeren.

De Federale Regering heeft de instapstages mogelijk gemaakt en Vlaanderen heeft die ingevuld met een bijkomend criterium inzake ongekwalificeerde uitstroom. Ik hoor van werkgevers dat de voorwaarden zo streng zijn dat ze hen belemmeren, waardoor de plaatsen niet ingevuld zullen raken. Er zijn verschillende cijfers vrijgegeven. We hebben vorig jaar in

de plenaire zitting naar aanleiding van een actuele vraag gediscussieerd over het feit dat er maar één instapstage was geweest. In maart hebben we in de commissie een groot overzicht gekregen. U stond daar met uw bord waarvan ik een foto heb getweet – onze tweets zijn niet altijd negatief. Het was belangrijk om dat overzicht van de mogelijkheden te krijgen. Soms zie je door de bomen het bos niet meer. De werkgevers die de plaatsen moeten aanbieden, hebben schrik. Ze weten niet waar en hoe te beginnen en haken af. Het zijn de werkgevers die de mogelijkheden aan jongeren moeten geven, maar ze varen er zelf ook wel bij. Als ze slim zijn, zien ze in dat een opgeleide jongere een mogelijke werknemer kan zijn.

Ik heb in juni 2013 in de pers het cijfer van 299 instapstages gezien. U zult ongetwijfeld de juiste cijfers geven. Als u op sommige van mijn vragen vandaag niet kunt antwoorden, mag u dat ook later schriftelijk overmaken. Ik heb aan schepen Van Peel gevraagd hoeveel IBO's er in Antwerpen worden ingevuld. Hij heeft me provinciale cijfers gegeven, wat positief is. Ik heb er daardoor wel geen zicht op wat het effect van de IBO's is in de stad Antwerpen, waar de jeugdwerkloosheid het hoogst is. Kunt u betere cijfers geven?

Ook de overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen en erop toezien dat aangeboden plaatsen worden ingevuld. We kunnen er ons niet achter verstoppen dat de bedrijven niet mee willen. Ik heb de minister-president op onze verantwoordelijkheid gewezen die deze bevestigd heeft in de commissie en later ook in de plenaire zitting. Hij heeft een brief aan de directeurs-generaal geschreven met de vraag om plekken aan te bieden. Hij zei dat ik zijn brief niet moest onderschatten, waarop ik antwoordde dat hij hem niet moest overschatten. Hoeveel instapstages worden er door de Vlaamse overheid aangeboden?

Het verheugt me dat het probleem van de jeugdwerkloosheid hoog aan de agenda staat en dat we dat goed blijven opvolgen.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, ik ga niet in op de uitnodiging van mevrouw Turan om te reageren met betrekking tot de situatie in het zuiden van de provincie Antwerpen. Daar doet de economie het inderdaad wat beter dan in de stad, denk ik.

Minister, er is een mismatch op de arbeidsmarkt. Dat weten we al lang. Er zijn de instapstages voor werkloze jongeren. Vorige week of twee weken geleden heeft Voka Antwerpen ook nog eens de vinger op de wonde gelegd, door erop te wijzen dat de haven enorm veel potentieel heeft, ook voor jongeren, ook voor technische beroepen. De VDAB doet zijn werk, maar eigenlijk is dat altijd een tweede kans voor jongeren. De eerste kans ligt in het onderwijs. Ik weet dat dit een andere commissie is, maar het lijkt me goed om nog eens te onderstrepen hoe belangrijk het is om daar volop op in te zetten. Des te beter die eerste kans werkt, des te minder werk heeft de VDAB. Dan heb ik het over stages in het onderwijs, over de opwaardering van het technisch onderwijs. Men moet ook iets doen aan de taalachterstand, en het is niet de VDAB die dat moet doen, maar dat moet gebeuren van in de lagere school, en als het nog nodig is, ook in de middelbare school. Dat zijn eigenlijk enorme uitdagingen. Ik weet dat u minister van Werk bent, niet van Onderwijs, maar de Vlaamse Regering moet op dat vlak de volgende maanden en jaren nog enorme stappen voorwaarts zetten. Uiteindelijk blijft de VDAB immers enigszins achter de feiten aanhollen: men vult gaten, terwijl anderen dat eigenlijk beter in eerste instantie zou kunnen verbeteren.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Van den Heuvel, ik ben het daar helemaal mee eens. Dit jaar zien we voor het eerst echt een groei als we kijken naar de instroom naar technische opleidingen, ten nadele van de niet-technische opleidingen. Ik meen dus dat bijvoorbeeld de acties die we in het kader van STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) hebben gedaan, voor het eerst ook echt resultaat hebben. Vandaag durft men ook out of the box te denken. Zo heb ik de Antwerpse chemiesector bezocht, waar men een nieuw project voor een systeem van duaal leren heeft opgezet, met een aantal bedrijven en de twee

hogescholen samen. Daar is er vier dagen per week sprake van opleiding op de werkvloer en is er nog een dag per week sprake van opleiding in de school. Ik meen dat men daar op de juiste manier stappen zet in de combinatie met werk en de arbeidsmarkt. Het is echter zeker waar dat er nog verbetering mogelijk is.

Dat daar de eerste stap kan worden gezet, is ook zeker waar. Alles wat hier werd gevraagd, betreft het geven van een tweede kans. Dat vind ik heel juist verwoord.

Hoewel het niet mijn gewoonte is, zal ik vrij uitgebreid antwoorden, maar er werden veel vragen gesteld, dus is dat waarschijnlijk wel de bedoeling. Ik kan niet alle cijfers geven. Men kan natuurlijk tot in het oneindige statistieken maken. Ik heb zeker niet de nieuwe IBO-statistieken voor Antwerpen bij, maar bijvoorbeeld zelfs de opdeling tussen de vzw, de privésector en de overheid heb ik niet, omdat dat niet bij de aantekening van de stageplaatsen werd geturfd. Als we dat moeten weten, dan moet dat manueel worden geteld, en dat heb ik op dit moment niet gedaan.

Ik begin met de WIJ!-projecten en de instapstages. Ik wil eraan herinneren dat dit natuurlijk maar één onderdeel is wat de jeugdwerkloosheid betreft. Ik denk dat al de leden al de andere cijfers kennen, zoals die 93 procent die we binnen de zes maanden halen, terwijl Europa dat nu nog maar begint te vragen. Hier gaat het vooral over de doelstelling die we met de sociale partners hebben vooropgesteld. Dan gaat het om de ongekwalificeerde schoolverlaters. Op dat punt bieden we het jeugdwerkplan, het begeleidingsmodel van de VDAB, IBO's en andere maatregelen aan. Die zijn daadwerkelijk in februari of maart 2013 gestart.

Een eerste tussentijdse evaluatie van WIJ! en de instapstages werd ondertussen opgemaakt. Dat is ook besproken binnen het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC), op 27 september. De resultaten zullen verder worden besproken in een technische werkgroep, met de sociale partners van de VDAB. We hebben geen weet van een evaluatie van de instapstages door de federale overheid of andere gewesten. Mevrouw Vermeiren, dat zou misschien ook moeilijk zijn, als we bedenken dat Wallonië op 16 augustus is begonnen met die instapstages.

Ik geef u de meest recente cijfers en de belangrijkste bevindingen van die tussentijdse evaluaties, stap voor stap. Eind september heeft de VDAB 970 jongeren toegeleid naar een WIJ!-project, waarvan er 619 al daadwerkelijk zijn begonnen. De anderen zijn al toegeleid, maar nog niet begonnen. Zij zullen echter dus ook nog beginnen. We zitten dus aan een totaal van 970 jongeren, terwijl de doelstelling 1275 jongeren is. Ik kom daar zo dadelijk op terug.

De toeleiding kent inderdaad ook regionale verschillen. Om de toeleiding in alle centrumsteden vlot te laten verlopen, zijn er al een aantal aanpassingen gebeurd. Zo hadden we bij het opstarten de doelgroep beperkt tot de ongekwalificeerde schoolverlaters in beroepsinschakelingstijd. Dat zijn dus de jongeren die net de school hadden verlaten. Voor de zomer hebben we de doelgroep uitgebreid tot alle laaggeschoolde werkzoekenden jonger dan 25 jaar uit de centrumsteden. Dat was ook afgesproken in het loopbaanakkoord.

Na het overleg binnen het VESOC van 27 september hebben we binnen de Thematische Commissie van het Europees Sociaal Fonds (ESF) ook beslist om de toeleiding vanaf 1 oktober in Roeselare en Turnhout uit te breiden naar de zorgregio van de werkwinkel. Dat betekent dat ook jongeren uit de randgemeenten zullen kunnen worden toegeleid. Bij de andere centrumsteden blijft de afbakening zoals initieel voorzien, omdat de beoogde doelgroep er voldoende sterk aanwezig is. In Roeselare en Turnhout was die doelgroep echter te klein: daarom hebben we die uitgebreid. We hebben er verder ook voor gekozen om de WIJ!-projecten niet uit te breiden tot de middengeschoolden, om geen verdringing of 'deadweight' te krijgen.

Het is hier al gezegd: de doelstelling is het realiseren van 1275 WIJ!-trajecten. Rekening houdend met de opstartfase van die eerste drie maanden en de bijsturingen qua toeleiding, verwachten we echt geen probleem om die doelstelling te halen. Dit moet na een jaar worden

bekeken en aangezien we nu al aan 970 trajecten zitten, ben ik ervan overtuigd dat dit zal lukken.

Omdat de problematiek van de ongekwalificeerde jongeren sterk aanwezig is in de grootsteden Antwerpen en Gent, maar ook in de Limburgse mijnregio, hebben we, zoals u wellicht weet, beslist om daar het aantal WIJ!-trajecten nog op te trekken. Er komen er 350 extra in Gent, 500 extra in Antwerpen en 310 extra in de Limburgse mijnregio.

Wat de kwaliteit betreft, komen we, onder meer op basis van een enquête bij de WIJ!-promotoren, tot een aantal interessante tussentijdse bevindingen. Met de WIJ!-trajecten komen we tegemoet aan een duidelijke behoefte aan begeleiding van heel kwetsbare jongeren, die we vaak niet of onvoldoende bereiken via andere maatregelen. Er is enorm veel nood aan oriëntatie en individuele begeleiding. Groepsdynamische activiteiten werken versterkend, maar sommige jongeren worden geïntimideerd door groepsgenoten met een sterker profiel.

Een andere bevinding is dat de jongeren overwegend positief reageren. Er zijn echter ook afhakers. Het engagement van enkele uren per week schrikt sommigen af, en ze zien niet altijd het nut, ook omdat het over onbetaalde stages gaat. De promotoren noteerden ook enkele effecten bij jongeren. Ze worden zich bewust van hun eigen kunnen, wat zeer positief is, en ook van hun werkpunten. Ook hebben ze een beter toekomstbeeld.

Indien jongeren niet opdagen, dan worden ze door de promotor op diverse manieren gecontacteerd. Het is de promotor zelf die dat doet. Hij gaat hen bellen of sms'en, en desnoods huisbezoeken doen. Als er dan geen reactie komt, dan wordt een interventie door de VDAB opgestart via een aangetekend schrijven, en kan een transmissie naar de RVA volgen.

De jongeren kampen met problemen qua arbeidsattitudes. Ook tijdens de stage blijkt er nog veel begeleiding noodzakelijk te zijn op dat vlak.

Een volgend aandachtspunt is zeker de mobiliteit. Dat is zelfs een duidelijk knelpunt. De stageplaatsen zijn soms moeilijk bereikbaar met het openbaar vervoer. Soms liggen ze buiten de stad of in de haven van Antwerpen of Gent, en veel jongeren beschikken niet over een rijbewijs of een vervoermiddel.

De projecten beantwoorden inhoudelijk aan de noden van de jongeren. Een ruime diversiteit aan begeleiding en een integrale aanpak zijn mogelijk. Dat lijkt me dus een succes. Het monitoren en het benchmarken zijn gepland, maar nog niet gebeurd, we hebben er nog even tijd voor.

Wat de instapstages betreft, werden tot eind september 479 instapstages opgestart. Tot eind augustus kreeg de VDAB 1166 stageplaatsen aangeboden, dat zijn er voldoende voor het aantal jongeren die we hebben kunnen toeleiden. Het gaat zowel om plaatsen bij de overheid, in de privé als bij vzw's, maar ik herhaal dat ik de opdeling niet heb. Ik weet wel dat er 644, of 55 procent, bij kmo's zaten. De meerderheid van de opgestarte instapstages zijn dan ook in een kmo. We hebben momenteel nog geen zicht op de duur of op de uitstroomresultaten. De voornaamste aangeboden beroepsprofielen voor stageplaatsen heb ik wel: 349 als winkelmedewerker, 222 als verkoper, 140 als administratief medewerker, 128 als magazijnmedewerker en 67 als kassier.

De stageplaatsen worden aangeboden door de werkgevers na artikels in de media of acties van de VDAB of via informatie van de werkgeversorganisaties, maar de VDAB stelt nu vaak vast dat het gevraagde profiel niet overeenstemt met het profiel van de laaggeschoolde werkzoekenden. Er zijn dus meer stageplaatsen dan jongeren, maar de VDAB laat het daar niet bij en gaat in overleg met de werkgever op zoek naar de meest passende oplossing, bijvoorbeeld via een aanpassing van de eisen met een aangepast opleidingsplan waardoor toch een instapstage kan starten of een IBO of een reguliere vacature. Het lijkt dan ook eerder van belang om gericht te zoeken naar partners die stageplaatsen kunnen aanbieden,

bijvoorbeeld vanuit de WIJ!-projecten, dan om grote campagnes op te zetten. Voor alle stageplaatsen, waar de gevraagde competenties aansluiten bij de doelgroepkenmerken, wordt naar jongeren uit de doelgroep verwezen. De werkgever beslist of de potentiële kandidaten geschikt zijn om een instapstage te doorlopen, dat lijkt me logisch.

Ook bij deze maatregel hypothekeert de beperkte mobiliteit van de jongeren hun inzetbaarheid bij bedrijven die moeilijk bereikbaar zijn met het openbaar vervoer of die buiten de reguliere werkuren functioneren. Minder dan 1 procent van de jongeren uit deze doelgroep heeft een rijbewijs. Ik geef u een praktisch voorbeeld: bpost wenst vanaf februari 2014 een groot aantal jongeren via een instapstage toe te leiden naar een vaste tewerkstelling als postbode. Het is een schitterende zaak dat dit kan, maar een van de vereisten is dat de instapstagiair al beschikt over een rijbewijs B. De VDAB bekijkt momenteel samen met bpost de mogelijkheid om het behalen van het rijbewijs deel te laten uitmaken van het opleidingspakket.

Aan de kant van de jongere stelt de VDAB vast dat er vaak een beperkte kennis is van het Nederlands of van de taalvaardigheid. Dat is een drempel, zeker als er klantencontacten nodig zijn. Uit de cijfers blijkt dat de sector kleinhandel de grootste aanbieder is van instapstages en net daar zijn taalkennis en taalvaardigheid heel belangrijke voorwaarden.

Ook bij deze maatregel zien jongeren de noodzaak van ‘positieve medewerking’ niet altijd in, vaak omdat ze tijdens de beroepsinschakelingsstijd nog geen werkloosheidsuitkering ontvangen. Ze weten niet of ze op het aanbod moeten ingaan. Als de transmissieprocedure onmiddellijk en consequent toegepast wordt, dan worden die jongeren uitgesloten voor het volgen van een instapstage, terwijl wij hen net willen meenemen via de instapstage, met de transmissieprocedure als stok achter de deur. We hebben hierover afspraken gemaakt met de RVA en we kunnen eventueel de transmissie intrekken als de jongere toch opdaagt. We kunnen de transmissie dus gebruiken als stok achter de deur en dat gebeurt nu meestal ook.

De VDAB stelt ook een aantal toeleidingsproblemen vast wegens het stageaanbod van de werkgevers. De vereisten zijn soms onhaalbaar voor de betrokken doelgroep. Verder is de doelgroep oververtegenwoordigd in de grote steden, terwijl het aanbod van stageplaatsen deze geografische verdeling niet volgt. Gelet op de beperkte mobiliteit van deze jongeren, bemoeilijkt dit de matching.

De slaagkansen zijn sterk gerelateerd aan de goede begeleiding door de werkgever. Het gaat om kwetsbare jongeren die vaak over onvoldoende arbeidsattitudes beschikken en die dus niet zomaar inzetbaar zijn op de werkvloer. Er is een voortdurende coaching en begeleiding nodig.

Aan de instapstages is ook een strikt federaal reglementair kader verbonden, namelijk de voorwaarde van werkloosheidsduur: tussen zeven en twaalf maanden beroepsinschakelingsstijd. Iedereen die daar eventjes bij stilstaat, beseft dat daardoor de toeleiding erg beperkt wordt tijdens de tweede jaarhelft van 2013. De jongeren komen van school en kunnen pas worden ingeschakeld in een instapstage tussen de zevende en de twaalfde maand. Dat betekent dat het een niet-continue maatregel is. Dat is op alle vlakken slecht. Ik kan geen stages die worden aangeleverd meer invullen, want ik heb geen jongeren meer doordat ze zijn afgestudeerd in juli of in september en pas zeven maanden later in aanmerking komen. Dit bemoeilijkt ook de flexibele inzet van het instrument. Vanaf januari 2014 zullen de nieuwe schoolverlaters van juni 2013 in aanmerking komen, nu kan ik dus niets doen en dat is slecht voor de continuïteit. We voorzien dit najaar dan ook niet in bijkomende acties om stageplaatsen te verkrijgen, want we kunnen ze de eerste maanden niet invullen. Bovendien lijkt het, zoals eerder aangehaald, beter om gericht naar partners te zoeken.

We voorzien op korte termijn niet in aanpassingen van de maatregel op het vlak van doelgroepkenmerken, maar we zetten verder in op het ondersteunen van de jongere en de werkgever om succesvolle instapstages te kunnen realiseren. Gezien de doelgroepkenmerken

en de grote stap die een instapstage voor de meeste werkzoekenden inhoudt, is een betere inpassing van deze competentieversterkende maatregel in het sluitend maatpak nodig, zodat de werkzoekende hierop geleidelijk kan worden voorbereid zowel qua motivatie als qua attitudes.

Na de instapstage moeten de verworven competenties ‘gevisualiseerd’ worden zowel ten aanzien van de werkzoekende als van de potentiële werkgevers, zodat ze via een ‘klevende’ bemiddeling onmiddellijk naar een andere job kunnen worden overgeheveld.

Met de sociale partners werd ook afgesproken dat we de maatregel verder opvolgen. Een nieuwe evaluatie wordt in het voorjaar 2014 gepland, omdat de werkpunten op het terrein tijd nodig hebben en omdat een nieuwe cohorte schoolverlaters vanaf januari kan worden begeleid naar een instapstage. Het is een maatregel die meer tijd nodig heeft gehad dan voorzien. We zullen de cijfers zeker niet halen, dat kan ik heel open en eerlijk zeggen. Dat komt doordat we alles op een halfjaar moeten realiseren.

Tot en met eind augustus werden 4090 IBO's voor min-25-jarigen opgestart, dit komt neer op iets meer dan de helft van alle IBO's. Het is een percentage dat doorheen de jaren relatief stabiel blijft. De maatregel kent door de opzet van de maatregel natuurlijk een grote doorstroom naar werk, want het normale einde van een IBO is een contract om te kunnen gaan werken, normaal is dat een contract voor onbepaalde duur, maar dat hebben we versoepeld. De cursisten worden immers opgeleid bij de toekomstige werkgever.

Doorheen de jaren merken we dat het aantal vroegtijdige stopzettingen ongeveer stabiel is gebleven, het gaat over ongeveer 17 procent van de opgestarte IBO's. Als de IBO volledig wordt uitgevoerd, is ongeveer 90 procent een jaar later nog aan het werk. Het is dus nog steeds een hele goede maatregel. Wanneer de IBO niet volledig wordt uitgevoerd, is ongeveer 55 procent een jaar later aan het werk.

Ik kom tot de situatie in Antwerpen. Het verheugt me natuurlijk ten zeerste dat men van Limburg tot West-Vlaanderen positief staat tegenover de actie in de provincie Antwerpen. Het is juist dat in de provincie Antwerpen, aanvullend op de bestaande reguliere benadering van de jeugdwerkloosheid, een provinciaal actieplan werd ontwikkeld. Dit plan bestaat uit een aantal werven, mevrouw Fournier somde er een aantal op. Ze zullen de komende weken verder worden geconcretiseerd. Ze lopen van september tot eind 2014, dus anderhalf jaar, en zullen aan de hand van tussentijdse evaluaties worden bijgestuurd.

Het provinciaal actieplan werd recent aangekondigd in de media, vandaar wellicht deze vragen.

De aanpak van de jeugdwerkloosheid is op Vlaams niveau momenteel een absolute prioriteit. De VDAB heeft deze Vlaamse prioriteit in de provincie Antwerpen als eerste onder de aandacht gebracht met een reeks acties, aangepast aan de betrokken regio. Ook in de andere provincies geeft de VDAB vorm aan nieuwe regiogerichte acties, complementair aan de algemene en versterkte aanpak van de jeugdwerkloosheid door de VDAB.

Op vrijdag 27 september, op een bijzonder VDAB-directieforum, specifiek en enkel gericht op de jeugdwerkloosheid, wisselden de VDAB-regio's de goede praktijken uit. Er werden ook gezamenlijke krijtlijnen verkend om de jonge werkzoekenden maatgericht naar werk toe te leiden. Een generieke algemene aanpak, verfijnd op basis van de lessen die tijdens dit directieforum zijn getrokken, zal worden gecombineerd met die specifieke aanpak per provincie. Ik vind dat een heel goede zaak.

Uiteraard steun ik de aanpak van de VDAB in de provincie Antwerpen. Ik vind het positief dat de provinciale VDAB-diensten zelf initiatief nemen. Dit was trouwens de bedoeling bij de aanpassing van de werkingsstructuur van de VDAB naar provinciale structuren. De provinciale VDAB-diensten kregen de autonomie om binnen de Vlaamse beleidslijnen vorm te geven aan een eigen beleid in functie van de lokale noden van de arbeidsmarkt. De jeugdwerkloosheid is in de ene provincie niet dezelfde als in een andere provincie.

Vlaanderen heeft niet een arbeidsmarkt, maar specifieke provinciale en regionale arbeidsmarkten met elk hun eigenheid waarop complementair aan het algemeen Vlaamse beleid moet worden ingespeeld.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Is het mogelijk daarvan een kopie te krijgen? Zo niet, wacht ik op het verslag.

Minister Philippe Muylers: Ik zal het antwoord elektronisch doorsturen.

De voorzitter: De Handelingen zijn vanavond al op de website beschikbaar.

Mevrouw Lydia Peeters: Super dat dat zo snel gaat.

Minister, ik heb nog een kleine vraag. Ik heb begrepen dat de WIJ!-trajecten en IBO goed verlopen, zeker in vergelijking met de cijfers waarover ik beschik, en die gaan tot eind juni 2013. Wat de instapstages betreft, zegt u dat er sowieso een achterstand is van zes maanden. Iemand die in juni 2012 de school verlaat, voldoet in januari 2013 toch aan de voorwaarden?

Minister Philippe Muylers: Die voorwaarde betreft zeven tot twaalf maanden. Die schoolverlater voldoet alleen aan de voorwaarden van januari tot juni. Dan is het gedaan.

We zijn in februari opgestart. We hebben een opstartfase van drie maanden nodig gehad. De problematiek die zich hier voordoet, is dat de jongere maar in aanmerking komt van januari tot juni. In juni zit die jongere niet meer tussen zeven en twaalf maanden. Het spijtige van deze maatregel is dat dit niet continu is. Ik heb nu wel stageplaatsen, niet allemaal invulbaar weliswaar omdat wat de werkgever vraagt niet altijd zinvol is, maar ik heb geen jongeren. Ik moet dus zelfs geen nieuwe stageplaatsen zoeken.

Mevrouw Lydia Peeters: Tenzij jongeren met een gebroken schoolcarrière.

Minister Philippe Muylers: Voor de uitzonderingen die misschien in februari zijn afgestudeerd, hebben we nog iets. Voor wie in september afstudeert, loopt dit nu ook af. Daar schort dus iets. Ik had gehoopt dat we een snellere start zouden maken, maar door de niet-continuïteit hebben we dit probleem.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het beangstigt me ook een beetje. We spreken altijd over de paradox van de arbeidsmarkt, het aanbod, de vacatures, de werklozen en de mismatch. Ook wat deze maatregel betreft, stellen we vast dat de doelgroep op sommige plaatsen niet beantwoordt aan de verwachtingen. Dat is toch een teken aan de wand. Als ik u goed heb begrepen, zegt u dat het ook gaat over attitudes, mobiliteit en taal in die mate zelfs dat de laatste twee te maken hebben met het eerste. Op die manier geeft u een vrij pessimistisch beeld dat men zelfs voor deze maatregelen die specifiek voor een doelgroep worden gecreëerd, die mensen mist.

Ik sluit me volledig aan bij de opmerking van de heer Van den Heuvel. De VDAB is remediërend. Wij zijn met een tweedekansonderwijs bezig. We moeten hier niet de discussie voeren over de hervorming van het secundair onderwijs. Mijn vrouw geeft al 25 jaar les in een school die het volledige systeem van de middenschool toepast. Wat de aangekondigde hervorming betreft, vraag ook ikzelf me af of het echt nodig is om zo ver te gaan in het erbij trekken van een bepaalde doelgroep, maar wanneer niemand zich met die doelgroep bezighoudt, zal men daar ooit wel mee geconfronteerd worden. Binnen die hervorming moet men ervoor zorgen dat iedereen in eerste instantie mee kan en dat er vanaf het begin voldoende kansen worden gecreëerd. En dan zal de VDAB niet voortdurend moeten remediëren.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Minister, ik vind het positief dat de VDAB provinciaal in Antwerpen heeft nagedacht over aanvullende of complementaire instrumenten die aansluiten op het al bestaande aanbod. Met gerichte acties kan men inderdaad de vaak typische werkloosheidsproblemen per regio beter aanpakken. In een centrumstad als Genk bijvoorbeeld waar er een relatief hoge werkloosheid is bij allochtonen, is er een groter probleem met taalvaardigheid en taalkennis dan in een andere centrumstad als bijvoorbeeld Brugge.

Ik was aan het noteren tijdens uw antwoord en heb daardoor misschien het antwoord gemist op de vraag of u er weet van hebt of de VDAB in andere provincies gelijkaardige initiatieven zal nemen.

Minister Philippe Muylers: Het kan.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Dit is geen gemakkelijk verhaal. Er zijn wel voldoende stageplaatsen, dat is positief. Maar een van de pijnpunten is dat het niet altijd lukt voor de jongeren om tot daar te geraken. U hebt ook gezegd dat die pijnpunten zullen worden opgevolgd. In het voorjaar 2014 zult u daar meer over kunnen zeggen en zullen we een beter beeld krijgen van dit verhaal dat eigenlijk een positief verhaal zou moeten worden. Het gaat om een tweede kans en het is goed dat die er is. U hebt gezegd wat we al hebben gedaan met het STEM-actieplan. De technische beroepen zullen steeds meer zullen worden ingevuld. Het tso en het bso moeten opgewaardeerd worden. Het Nederlands moet op de school worden geleerd, want ook dat blijft een pijnpunt voor sommige profielen. Het onderwijs blijft daartoe de eerste weg. En voor het overige wacht ik op de evaluatie in het voorjaar van 2014.

De voorzitter: Mevrouw Quintens heeft het woord.

Mevrouw Joke Quintens: Ik had het over net iets minder dan 10 procent, maar eigenlijk is het net iets meer dan 10 procent van de mogelijkheden die zijn ingevuld. U hebt uitgebreid toegelicht waar de problemen zitten. Ik zou ervoor pleiten om dat van heel nabij te blijven opvolgen, om die jongeren te vinden. Ik vraag om ook het goede voorbeeld van de overheid mee te nemen. In mijn stad hebben we een heel actieve schepen van Werk. Als je echt intensief op zoek gaat naar de jongeren, ook met de jobcoaches van de VDAB, vind je ze wel. Er zijn achttien jongeren actief in achttien stageplaatsen aan de stad. Misschien kunt u suggereren aan minister Bourgeois en uw andere collega's om eens te kijken of er nog mogelijkheden zijn, zodat wij het goede voorbeeld kunnen geven. Dank u wel.

Mevrouw Martine Fournier: Het is inderdaad positief dat de goede voorbeelden worden gedeeld. Dat hebt u ook gezegd. Eind september was er zo'n forum. Ik ben benieuwd naar de resultaten van het actieplan van Antwerpen, die dan ook kunnen worden geïmplementeerd in Limburg of West-Vlaanderen.

Minister, tenzij ik iets niet goed heb begrepen, zegt u dat de instapstages pas kunnen na zeven maanden, federaal bepaald. Maar is daar een reden voor? Waarom kan dat niet vanaf de eerste dag dat de jongeren afgestudeerd zijn?

Mevrouw Güler Turan: Minister, bedankt voor uw antwoord.

Ik heb bij twee of drie collega's een negatieve toon gehoord: de attitude is verkeerd, het Nederlands is niet voldoende. Ook deze maatregel blijkt negatief te zijn. Maar, minister, deze maatregelen zijn er juist voor de ongekwalificeerde uitstromers. De stageplaatsen zijn er net voor jongeren die niet gekwalificeerd zijn, niet over de juiste attitude beschikken, niet over goede mobiliteit en niet over taalvaardigheden. De problemen die worden vastgesteld, tonen voor mij juist aan dat het een goede maatregel is, om de attitude van die jongeren aan te passen. Wij bieden met deze stageplaatsen geen drie of vier maanden gratis of goedkope hulp aan de werkgevers, nee, er moet een wisselwerking zijn, want de jongere moet iets leren.

Minister, u kunt de negatieve ondertoon rechtzetten of mij corrigeren, maar het lijkt me dat u zegt dat het inhoudelijk beantwoordt aan de noden. Aan de collega's die wijzen op de attitude en dergelijke, wil ik zeggen dat we juist daarom de stageplaatsen aanbieden, om de jongere ervaring te laten opdoen en zichzelf te verbeteren. Uiteraard is het een tweede kans. Betere omstandigheden in een hervormd onderwijssysteem kunnen de ongekwalificeerde uitstroom hopelijk terugdringen, mijnheer Laurys.

Minister, kunt u mij schriftelijk het antwoord op mijn vraag naar het aantal IBO's bezorgen? U zegt dat er 619 mensen effectief zijn gestart in de WIJ!-projecten. U hebt het over een tussentijdse evaluatie. Het gaat om dertien centrumsteden, maar u hebt geen indeling gegeven. Dat is belangrijk omdat de problemen zich in bepaalde steden meer voordoen dan in andere. Kunt u dat verduidelijken? De minister-president heeft zich geëngageerd om die stageplaatsen ook zelf aan te bieden. *(Opmerkingen van minister Philippe Muylers)*

Maar, minister, we moeten weten wie zijn verantwoordelijkheid neemt. Ik heb er alle begrip voor, vanwege die voorwaarde van zeven maanden en de opstart die een tijd vergt, dat we nu maar 479 jongeren in de instapstages hebben. Ik ben blij dat er meer werkgevers zich aanbieden. Er zijn 1166 aangeboden stageplaatsen. Maar u zegt dat het profiel van de aangeboden stageplaatsen meestal niet beantwoordt aan wat mogelijk is voor de jongeren die men wil stimuleren via die stages. Ik wil u vragen om dat goed op te volgen.

U zegt dat de VDAB dan naar de werkgever gaat, ermee praat, er verder op ingaat, om het profiel eventueel aan te passen, om de jongere toch klaar te krijgen voor een plaats bij die werkgever. We moeten heel goed opletten dat de aangeboden stageplaatsen, kwestie van profiel en verwachtingen, realistischer zijn. Onze maatregel beoogt om de jongeren die het zwakst staan, een plaats aan te bieden. U zegt dat er een lading toekomt vanaf nieuwjaar, die voldoet aan de voorwaarden om van die stageplaatsen gebruik te maken. Het is belangrijk dat de aangeboden plaatsen op dat ogenblik matchen met die jongeren. *(Opmerkingen van minister Philippe Muylers)*

Ik zeg gewoon dat u moet opletten dat we volgend jaar niet opnieuw moeten vaststellen dat er 2000 plaatsen zijn, maar dat die niet beantwoorden aan de vereisten en dat we dan maar 300 plaatsen kunnen invullen. U moet erop toezien dat we dit gesprek niet meer negatief voeren over 6 maanden, maar dat u zelf problemen hebt zien aankomen, waarop wij ook attent hebben gemaakt. We moeten die 4450 plaatsen invullen, met alle voorwaarden en alle beperkingen, want er zijn veel meer jongeren die staan te wachten. Dank u wel.

De voorzitter: De heer van Rompuy heeft het woord.

De heer Peter Van Rompuy: Ik sluit me aan bij de heren Laurys en Van den Heuvel. Jeugdwerkloosheid wordt vaak beschouwd als een conjunctureel probleem. Als het economisch slecht gaat, zijn ze de eerste die in de klappen delen, en als het goed gaat, zijn ze de eerste die weer een job krijgen. Maar als ik u hoor, zitten we echt met een structureel probleem. Dat is de schrikbarende conclusie van de analyse die u maakt. Ik heb toch goed begrepen dat de fond van het probleem is dat er nog altijd een mismatch is tussen de geschiktheid van de kandidaten en de profielen die men kan aanbieden. In dit geval is er ook geen probleem, want ik begrijp dat er een stok achter de deur is via de transmissie in het systeem. Het is ook geen zaak van loonkosten, want het gaat over stages. En toch lukt het niet. Het is een echt structureel probleem qua jeugdwerkloosheid, waaraan we nog heel hard moeten werken.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska: De heer Van Rompuy snijdt iets interessants aan. We moeten meer en meer erkennen dat jeugdwerkloosheid op dit moment structureel is. Ik heb gisteren nog de mogelijkheid gehad om met enkele specialisten rond de tafel te zitten. In bepaalde steden gaat de jeugdwerkloosheid naar 25 tot 30 procent. Minister, u weet ook dat jeugdwerkloosheid normaal ongeveer het dubbele is van de reguliere werkloosheid. Maar dan zit je met een cijfer maal drie.

Ik heb in een schriftelijke vraag ook cijfers opgevraagd over de uitstroom van het jeugdwerkplan. Daarnet hebt u gezegd dat de VDAB op dit moment 93 procent van de jongeren bereikt, minister. U zegt dat Europa gaat starten met dat beleid, wij zijn er al lang mee bezig. In de schriftelijke vraag heb ik niet enkel gevraagd naar de manier waarop die begeleiding verloopt, maar ook naar cijfers over de impact van die begeleiding. U kunt natuurlijk gemakkelijk zeggen dat u 93 procent van de jongeren bereikt, maar wat is de impact van die begeleiding? Tot mijn grote verbazing kan de VDAB mij die cijfers niet geven. Daar maak ik mij zorgen over. Ze meten de impact niet van het eigen beleid. Dan kunt u wel toeteren dat u 93 procent van de jongeren bereikt, maar in se weten we niet of de aanpak van de VDAB in de begeleiding van jongeren een impact heeft. Daar is men niet van op de hoogte.

Ik sluit me aan bij de bezorgdheid van heel wat collega's dat we in dit dossier met een structureel probleem worden geconfronteerd en dat we op dit moment te weinig remediëren.

Minister Philippe Muyters: De laatste twee sprekers gooien van alles door elkaar. Jammer dat de heer Van Rompuy al vertrokken is.

Er is een structureel probleem. Dat werd al gezegd in het loopbaanakkoord van 2010. Nu doet u alsof dat structurele probleem nu pas wordt vastgesteld. Er is een structureel probleem betreffende de ongekwalificeerde uitstroom, niet betreffende de jeugdwerkloosheid. Dat is een fundamenteel verschil. Het gaat over de jongeren die zonder diploma op de arbeidsmarkt komen. Dat is een beperkte groep. We richten ons met deze stageplaatsen op die jongeren omdat ze zo een tweede kans krijgen via de ervaring die ze opdoen op het werkveld.

Ik wil u er allemaal nog eens op wijzen over welke jongeren het hier gaat. Ze hebben geen enkel diploma. Ze komen op de arbeidsmarkt zonder één enkel diploma. Ze zijn wellicht hier of daar blijven hangen tijdens hun schooltijd. Dat is een structureel probleem. Dat is niet nieuw. Dat gaat mee over de crisis heen. Maar trek dat alstublieft niet open naar heel de jeugdwerkloosheid, dat is fundamenteel onjuist.

Mijnheer Rzoska, ik ben het helemaal niet eens met uw commentaar. Ook niet met die van de heer Van Rompuy. Jammer dat hij weg is. Mevrouw Turan, ik ben het helemaal met u eens, ik heb helemaal geen negatieve ondertoon.

Jongeren die direct bij de hand worden genomen – via de werkinlevingstrajecten – komen goed terecht. Ik ga de doelstelling van 1275 trajecten halen. Ik ga die uitbreiden. Dat is belangrijk. We hebben er een schakel van gemaakt: eerst de werkinleving en daarna de instapstage. Bij de instapstages zitten we met jongeren die al zes maanden werkloos zijn. Ze zijn niet alleen ongekwalificeerd, ze zijn ook nog eens zes maanden werkloos. Ze zitten al maanden thuis, ze zijn aan het solliciteren en lopen daarbij wel eens frustraties op. Dat is een moeilijke groep. Dat is ook moeilijk voor de werkgevers. Dat is geen goedkope werkkraft, dat is een investering in een zeer jonge werkkraft. We moeten goed beseffen waarover het hier precies gaat. Het is onze plicht om zo veel mogelijk jongeren aan het werk te krijgen.

De instapstages zijn moeilijk en blijven moeilijk omdat we zes maanden moeten wachten. Dankzij de inpassing van de maatregel naar het Vlaamse beleid hebben we direct werkinleving. Daarna kan die jongere een instapstage volgen, daarna eventueel een individuele beroepsopleiding volgen en dan naar een reguliere baan gaan. Dat is een nieuw traject.

De federale overheid heeft de wachttijd opgetrokken van zes naar twaalf maanden. Ik geef geen kritiek, ik stel vast. Federaal minister van Werk De Coninck bracht die twaalf maanden terug naar zes voor degenen die een instapstage volgen. Het nadeel is dat wij daardoor maar zes maanden hebben om het te doen. Daar is te weinig rekening mee gehouden. Als de maatregel direct van toepassing zou zijn, zou de federale overheid meer moeten betalen. Als we na de wachttijd beginnen, zitten we met gewone werklozen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over te ondernemen acties in het licht van het rapport van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding - 2297 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, uit de allereerste socio-economische monitoring die werd geïnitieerd in 2006 door het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (CGKR) en de Federale Overheidsdienst (FOD) Werkgelegenheid blijkt onomwonden dat ons land kampt met een arbeidsmarkt met twee snelheden. ‘Autochtone’ Belgen hebben en krijgen meer kansen op een goede baan dan ‘nieuwe’ Belgen of buitenlanders.

Dat is een conclusie die op zich eigenlijk niemand verwondert maar wel, voor de eerste maal, via een nieuw meetinstrument, zwart op wit wordt aangetoond. Mensen met een andere etnische achtergrond hebben het heel wat lastiger dan de doorsnee Belg met Belgische ouders. Dat vertaalt zich concreet en aantoonbaar in lagere lonen, minder carrièreperspectief en minder gunstige werkomstandigheden. Het gaat zelfs zo ver dat het rapport spreekt over een primaire en een secundaire arbeidsmarkt in België met daartussen weinig of geen arbeidsmobiliteit.

Met het oog op dit laatste punt stelt de FOD Werkgelegenheid voor een soort instaploon te creëren waardoor mensen uit de secundaire arbeidsmarkt een behoorlijke kans krijgen op de primaire arbeidsmarkt. Het verlagen van de loonkost voor de werkgever zou een afdoende incentive kunnen zijn. Dergelijke maatregel zou, indien wenselijk, op dit moment door de federale overheid moeten worden genomen. Met de zesde staatshervorming worden de RSZ-kortingen (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid) voor doelgroepen echter geregionaliseerd.

Uit de verschillende reacties op het rapport worden verschillende oplossingen naar voren geschoven. Het ACV wijst op het implementeren van dwingende streefcijfers en het CGKR focust op de noodzaak aan doorgedreven maatwerk voor de begeleiding van werkzoekenden. Uit het onderzoek blijkt namelijk dat men nog té veel een te veralgemenende aanpak hanteert voor onder meer ‘allochtonen’ en ‘jongeren’.

Minister, zult u de resultaten van dit onderzoek aanwenden om onder meer de VDAB aan te sporen hun doelgroepenbeleid bij te sturen? Acht u het aangewezen om nog actiever in te zetten op maatwerk door onder meer binnen bestaande doelgroepen meer te diversifiëren?

Gaat u omtrent dit onderzoek en beleidsaanbevelingen die eruit voortvloeien, samenzitten met uw federaal minister van Werk De Coninck? Of is dit al gebeurd? Zo ja, tot welke resultaten heeft het overleg geleid?

Welke beleidsintenties hebt u aangaande de aanbevelingen die worden geformuleerd aangaande het ingrijpen in de loonkosten na de overheveling van de bevoegdheid inzake RSZ-kortingen voor doelgroepen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Fournier, eerst wil ik graag de doelstelling meegeven van deze nieuwe socio-economische monitoring. Dit eerste rapport is een nulmeting. De socio-economische monitoring moet op termijn toelaten om de impact van het arbeidsmarktbeleid op de verschillende originegroepen die in België werkzaam zijn, te evalueren. Nieuw is inderdaad dat er niet enkel wordt gekeken naar nationaliteit maar ook naar migratieachtergrond van ouders en grootouders. Verder heeft de socio-economische monitoring niet als doelstelling uitsluitel te geven over de oorzaken van de segregatie op de arbeidsmarkt. Hiervoor ontbreken gegevens over bijvoorbeeld de scholingsgraad.

Het doelgroepenbeleid van de VDAB is ingeschreven in de beheersovereenkomst. Binnen het jaarlijks ondernemingsplan bepaalt de VDAB welke acties voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt, waaronder personen met een migratieachtergrond, zullen worden genomen. Uit het rapport blijkt niet dat het doelgroepenbeleid van de VDAB moet worden bijgestuurd. Volgens het rapport zullen bijkomende specifieke doelgroepgerichte maatregelen weinig verschil maken, maar zijn structurele ingrepen op verschillende beleidsdomeinen wellicht onvermijdelijk. Ik denk hierbij aan Onderwijs, Huisvesting en toegang tot de gezondheidszorg.

Ik vind het cruciaal dat iedere werkzoekende de juiste dienstverlening ontvangt. Binnen het begeleidingsmodel van de VDAB is dat het ‘sluitend maatpak’, dat heb ik al vaker naar voren gebracht. Het is juist de bedoeling om net die werkzoekenden die er nood aan hebben, snel de gepaste begeleiding aan te bieden. In het kader van ‘iedereen bemiddelaar’ let iedere consulent op de noden van jongeren, personen met een migratieachtergrond, arbeidsgehandicapten en ouderen, maar meer dan het verder diversifiëren binnen de verschillende doelgroepen is een inclusieve aanpak aangewezen. De consulent moet vertrekken van het sluitend maatpak voor iedereen.

Ik heb in 2012 breed overleg gevoerd met de sociale partners en de zelforganisaties van personen van vreemde herkomst over een meer resultaatgerichte bijsturing van het loopbaan- en diversiteitsbeleid. Concreet houdt dit in dat iedere sociale partner en zelforganisatie ondernemingen en sectoren gaat sensibiliseren voor en ondersteunen in het voeren van een geïntegreerd, strategisch humanresources- en organisatiebeleid, met aandacht voor diversiteit. Dus liever dan een diversiteitsplan, moet het geïntegreerd zijn in het beleid. Dat staat ook in de aanbeveling. Het moet oog hebben voor duurzame diversiteit, voor competentieontwikkeling, voor het verbeteren van de werkbaarheid van jobs, het werkvermogen en de werkgoesting van mensen, en zeker ook met aandacht voor organisatievernieuwing. Daarbij blijft evenredige participatie een uitdrukkelijk doel. Het moet ingebakken zijn in een complete HR-filosofie.

Er heeft geen overleg plaatsgevonden omdat de aanbevelingen van het rapport expliciet zeggen welke maatregelen zouden moeten worden getroffen. Ik zou niet graag hebben dat de federale minister komt zeggen wat ik moet doen. Ik zal dus ook niet zeggen wat zij moet doen als dat op basis is van een rapport.

Omwille van het weinig activerende arbeidsrecht dat vandaag bestaat, is er een lage professionele mobiliteit. Verder kunnen we de resultaten van de monitoring ook niet loskoppelen van de algemene migratiecijfers. We mogen niet vergeten dat 73 procent van de immigratie in Vlaanderen passieve immigratie is, terwijl de actieve immigratie op 27 procent bleef steken.

Binnen de huidige Vlaamse bevoegdheden blijf ik sterk inzetten op volwaardig werk voor elk talent. Het is dan ook mijn bedoeling om samen met de verschillende bevoegde administraties de reglementeringen te bekijken en te zoeken naar een homogener kader met het oog op het verhogen van de efficiëntie en effectiviteit, maar ik kan en wil hier geen voorafname doen op de keuzes die Vlaanderen moet maken naar aanleiding van de zesde staatshervorming. Het zou niet wijs zijn om nu al overal de visie te gaan verkondigen. Ik vind het jammer dat arbeidsmarkt en elementen van sociale zekerheid, die toch van fundamenteel belang zijn, wel federaal blijven.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: We moeten hier geen discussie voeren over de zesde staatshervorming. Minister, dank voor uw antwoord. Ik heb er niets aan toe te voegen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de activering van bruggepensioneerden - 2330 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, enkele weken geleden was er een en ander te doen over het brugpensioen naar aanleiding van het Forddossier. Fordwerknemers kregen op de leeftijd van 52 jaar het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT) toegekend. Op dat moment nam federaal minister van Pensioenen Alexander Decroo uw beleid op de korrel, aangezien u, volgens hem, te weinig doet om oudere werkzoekenden en bruggepensioneerden aan het werk te helpen. Op uw beurt wees u de federale ministers Decroo en De Coninck erop dat zij verantwoordelijk zijn om de regels aan te passen, zodat ervaren werknemers zo lang mogelijk op de arbeidsmarkt kunnen blijven.

Niemand vertelt onwaarheden in dit verhaal. Zowel op het Vlaamse als op het federale niveau is er ruimte voor verbetering. Samenwerken om, elk vanuit de eigen bevoegdheden, meer mensen langer aan de slag te houden, is de boodschap. In samenwerking is ook voorzien bij herstructureringen of bedrijfssluitingen. We kunnen bediscussiëren of dat voldoende is, minister, maar ik zie aan uw mimiek dat u daar bemerkingen bij hebt.

Sociale begeleidingsplannen worden op dit moment voor advies voorgelegd aan de regionale ministers van Werk. Via de zogenaamde regionale toetsing geven ze hun advies over het activerende karakter van het sociaal begeleidingsplan. Dat zal wellicht ook zo geweest zijn bij het dossier van Ford Genk. Ik ben dus benieuwd hoe u uw advies hebt geformuleerd ten aanzien van het plan in Genk en hoe u in dat advies het activerend karakter hebt beoordeeld.

In de toekomst zullen mensen niet alleen minder snel op vervroegd pensioen kunnen gaan, ook het brugpensioen wordt afgebouwd. In het SWT-stelsel zullen ook, nog veel meer dan nu, mensen beschikbaar moeten blijven voor de arbeidsmarkt. Het is aan u en de VDAB om die mensen de snelste weg naar werk te tonen en de nodige begeleiding te plannen. We zullen iedereen nodig hebben op onze arbeidsmarkt. Minister De Coninck heeft het mooi geformuleerd: al wie poten en oren heeft, zal aan de slag moeten. Dat is een duidelijke doelstelling. Dankzij de zesde staatshervorming, waar we allen voor juichen en zo tevreden over zijn, zullen we vanuit Vlaanderen ook meer en betere hefboomen hebben om deze doelstelling te verwezenlijken.

Minister, hebt u overleg met minister De Coninck indien een werkgever voor een groot aantal werknemers SWT heeft aangevraagd? Hoe beoordeelt u in dergelijke gevallen de adviesvraag bij het begeleidingsplan? Hoe hebt u geageerd in het dossier-Ford? Hebt u een bepaalde voorkeur gegeven voor het al dan niet toekennen van SWT? Gaf u een advies over het al dan niet beschikbaar moeten blijven van al deze werknemers?

Minister, u gaf in diverse perscommentaren aan dat de regels met betrekking tot brugpensioen moeten worden aangescherpt. Hebt u concrete voorstellen hierover? Hebt u die overgemaakt aan de Federale Regering? Hebt u die geagendeerd op het Overlegcomité? Dat is niet zo vreemd. We doen dat regelmatig vanuit de Vlaamse Regering. In het kader van het competitiviteitsplan is dat proces in volle gang, ook op basis van een plan en voorstellen die Vlaanderen op tafel heeft gelegd. Ik ben dus benieuwd naar uw voorstellen hierover.

Vlaanderen levert heel veel inspanningen om werkzoekenden te activeren. Alleen voor de groep bruggepensioneerden die beschikbaar moeten blijven voor de arbeidsmarkt, doet Vlaanderen blijkbaar weinig. Dat werd in een krantenbericht van 17 september ook erkend door de woordvoerder van de VDAB. Tegelijk werd beterschap beloofd. De VDAB zou er beter aan doen om die mensen toch aan het werk te krijgen. Ik ben benieuwd hoe dat zal gebeuren. Kunt u aangeven hoe u het VDAB-beleid zult bijsturen en ervoor zorgen dat ook deze mensen op een volwaardige wijze zo snel mogelijk terug naar werk worden begeleid?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: De heer Bothuyne hangt zijn vraag over brugpensioenen op aan Ford. De VDAB heeft een tewerkstellingscel gecreëerd, net zoals bij Opel Antwerpen, nadat die fabriek de deuren sloot. Dat gebeurt niet voor de bruggepensioneerden die niet meer geactiveerd zullen moeten worden, maar wel voor de vele duizenden die wel hun job zullen verliezen tegen eind 2014 en liefst zo snel mogelijk geactiveerd of heropgeleid worden.

Minister, kunt u toelichten hoe die mensen tewerk gaan? Of hebt u liever dat ik daarover een aparte vraag om uitleg stel?

Minister Philippe Muylers: Dat is eenvoudig: op dezelfde manier als telkens met de tewerkstellingscellen. Dit wil zeggen dat er een cel wordt opgericht binnen de firma, als het over een grote firma gaat. Daar kunnen de werkzoekenden terecht voor begeleiding enzovoort, ook degenen die op brugpensioenen kunnen gaan. Dat is dezelfde werkwijze. Ik heb daarover contacten gehad met de sociale partners, dus ook met de vakbonden. Daar prees men de activiteiten die de VDAB al had ontwikkeld, zelfs voor de tewerkstellingscel.

Mijnheer Bothuyne, in de huidige stand van de bevoegdheidsverdeling ben ik, zoals u aangaf maar niet helemaal juist invulde, enkel bevoegd om advies te verlenen over het activerend gehalte van de begeleidingsmaatregelen, vastgelegd in het herstructureringsplan. Naar aanleiding van individuele dossiers heb ik geen contact met de federale minister van Werk. Het behoort niet tot mijn bevoegdheid als regionaal minister van Werk om mij uit te spreken over de aanvraag tot het SWT – het bruggepensioneerdensysteem met een andere naam. Dat is een federale bevoegdheid.

In het bijzonder kijken wij naar de begeleidende maatregelen voor wedertewerkstelling. Wat is het outplacementaanbod, de opleidingen, de herscholingen en in welke stades wordt voorzien? Mijn diensten hebben hier ook aandacht voor de begeleidende maatregelen die gericht zijn op oudere werknemers.

Gaat er extra aandacht uit naar de voorbereiding en de begeleiding van deelnemers voor concrete sollicitaties? Wordt de werkgever geïnformeerd over specifieke werkgelegenheidsmaatregelen voor oudere werknemers? Of krijgt men de kans om via Jobkanaal een samenwerking op te zetten?

Mijn advies gaat enkel over de activerende waarde van de begeleidingsmaatregelen in het kader van een herstructureringsplan bij collectief ontslag, ik maak geen onderscheid of het gaat om een herstructurering met of zonder een SWT. U vraagt mij naar mijn voorstellen met betrekking tot de aanscherping van het brugpensioen. Zoals u weet, oppert mijn partij voor het laten uitdoven van het systeem van brugpensioenen en andere systemen van vervroegde uittreding, zodat de kloof tussen de wettelijke en de gemiddelde effectieve pensioenleeftijd geleidelijk wordt gedicht. Ik sluit mij daar uiteraard bij aan.

Wie amper 52 jaar is, heeft onze arbeidsmarkt nog zo veel te bieden – ik ben bijna zo ver. Ik benadruk steeds het belang van talent, competentie en ervaring. U citeerde mijn collega, maar ik zeg dat ook al jaren. Wij hebben die mensen nodig. De activering van 50-plussers is een moeilijk verhaal, maar de eerste resultaten zijn er. Helaas stellen we in de praktijk vast dat pogingen tot activering van ‘bruggepensioneerden’, om die mensen zo nog maar eens te noemen, zo goed als vruchteloos zijn. Sommigen – en zeker bij arbeiders is dat zo – kunnen tot 90 procent van hun loon behouden. Het is niet moeilijk om te begrijpen dat weinig mensen bereid zijn om vijf dagen per week te gaan werken voor die 10 procent extra. Het is moeilijk om hen te activeren. Ik kan dan ook niet anders dan concluderen dat het brugpensioen een hinderpaal is voor een dynamische arbeidsmarkt die alle talenten van de mensen aanboort.

De VDAB beoogt met haar beleid een verdere mentaliteitswijziging bij werkzoekenden in het SWT te bewerkstelligen. Eerlijkheidshalve moet ik zeggen dat ik de effectiviteit ervan dus

wat betwijfel, hoewel de VDAB zijn werk doet. De VDAB vertelt mij dat het belangrijk is om vanaf het moment waarop de betrokkenen in kennis worden gesteld van een nakend ontslag zij in kennis worden gesteld over hun rechten en plichten die het SWT met zich mee zullen brengen. Daarom zal de VDAB nog meer inzetten op het sensibiliseren van werkgevers, kandidaat-SWT'ers en outplacementkantoren.

Ten slotte worden de werknemers in eerste instantie opgevangen in een tewerkstellingscel en begeleid door outplacementkantoren. Tijdens informatiesessies voor met ontslag bedreigde werknemers wijzen de interventieadviseurs van de VDAB er nu al consequent op dat ook kandidaat-SWT'ers beschikbaar moeten zijn voor de arbeidsmarkt. Uit de praktijk blijkt dat dit niet altijd duidelijk is voor de werkgevers en de werknemers. Ten tweede zal de VDAB werkzoekenden die zich bij het begin van de werkloosheid met bedrijfstoelage inschrijven bij de VDAB, nogmaals informeren over hun rechten en plichten. Er wordt onterecht de indruk gewekt dat de VDAB deze werkzoekenden anders zou benaderen dan andere werkzoekenden. In de praktijk worden de consultants wel geconfronteerd met werkzoekenden die denken dat ze met pensioen zijn. Ten slotte onderzoek ik momenteel met de sociale partners hoe het activeringsbeleid van 50-plussers nog verder kan worden verbeterd.

De heer Robrecht Bothuynne: Ik dank u voor uw antwoord. Wat Ford Genk en andere, vergelijkbare dossiers betreft, denk ik dat het er een beetje van afhangt hoe u uw bevoegdheid inkleurt. Als u de activerende waarde van een plan moet beoordelen, kunt u ook een oordeel vellen over het al dan niet gebruiken van SWT, zoals u dat ook kunt over de outplacement en de opleidings- en begeleidingsmogelijkheden. Ik denk dus dat u nog steeds binnen de lijntjes kleurt wanneer u in uw advies daarover een oordeel velt.

Uiteraard hebt u gelijk dat wij iedereen nodig hebben. De bruggepensioneerden die vandaag 90 procent van hun wedde behouden, kunnen misschien worden geactiveerd door hun voor te houden dat zij een gedeelte van de bedrijfstoelage kunnen behouden en zo misschien wel uitkomen op 120 procent van de vroegere wedde. Dat is zeker zo, omdat zij voor de arbeidsmarkt beschikbaar moeten blijven. U hebt gelijk dat het ten dele een gevoelsmatige kwestie is. Het woord 'brugpensioen' bevat het woord 'pensioen', vandaar dat het niet onbelangrijk is om vanaf nu consequent te spreken over SWT. Wij moeten het gevoel dat die mensen krijgen – een gevoel van ongewenstheid op de arbeidsmarkt – wegwerken. Het klopt niet. Zij zijn met hun waardevolle competenties meer dan nodig en gewenst.

De woordvoester van de VDAB zei dat zij meer zou gaan ondernemen. Ik neem aan dat het dan gaat over wat u zo-even hebt gezegd. Ik vind dat positief. Wij moeten maximaal inzetten op activering, ook al hecht u weinig geloof aan de effectiviteit van de inspanningen. Wij zijn dat aan de betrokkenen en de werkgevers verplicht.

Minister Philippe Muylers: Ik wil geen advies uitbrengen over SWT omdat ik denk dat ik daarmee buiten de lijntjes kleur. Bovendien kan ik de wetgeving op dat vlak niet aanpassen. Het lijkt mij onlogisch om een advies uit te brengen over een aangelegenheid waarvan ik vind dat die fundamenteel moet worden veranderd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuynne tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over knelpuntopleidingen - 45 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Bothuynne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuynne: Voorzitter, minister, collega's, knelpuntberoepen zijn een oud zeer. Onze Vlaamse economie en arbeidsmarkt worden al jaren geconfronteerd met een tekort

aan tal van profielen. Niet alleen technische profielen, maar ook in de zorgsector of het onderwijs staan veel vacatures open die moeilijk ingevuld geraken. De VDAB tracht daarom meer mensen in een knelpuntopleiding te doen instromen. Er wordt meer dan ooit geïnvesteerd in opleiding, vorming en begeleiding van werkzoekenden. Hierbij wordt meer dan vroeger de focus gelegd op de knelpuntopleidingen. Dit kunnen wij uiteraard alleen maar toejuichen.

Alleen zijn de resultaten van dit beleid nog steeds niet wat ze zouden moeten zijn. Dit lijkt toch uit de antwoorden die u gaf op een aantal schriftelijke vragen over dit onderwerp. Hoewel er wel een beperkte toename is van 3 procent van het aantal georganiseerde knelpuntopleidingen, namelijk van 26.427 in 2011 naar 27.231 in 2012, lijkt dit toch een beperkte stijging, gezien de grote hoeveelheid middelen die daarvoor wordt uitgetrokken. Bovendien moet men rekening houden met het feit dat de werkgeversopleidingen daalden, en dat die daling groter is dan de hogervermelde toename. Het totale aantal door de VDAB aangeboden opleidingen is in die periode dus gedaald. Nochtans hebt u voor opleidingen door de VDAB meer middelen uitgetrokken, in het kader van het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) en het Loopbaanakkoord. Misschien is het nuttig om eens een overzicht te krijgen: wat hebben de extra middelen voor de VDAB in deze legislatuur opgebracht?

Als we naar de knelpuntopleidingen zelf kijken, merken we dat iets meer dan een zesde van de beëindigde opleidingen om een of andere reden zijn stopgezet. Het vinden van werk is uiteraard positief, zelfs als het tijdens een opleiding gebeurt. Andere redenen zijn een gebrek aan orde en tucht, een stopzetting om onbekende redenen, een stopzetting om technische redenen, wat niet onbelangrijk is want dit ligt aan de screening en de doorverwijzing naar de opleiding door de VDAB, en een stopzetting wegens ziekte, wat niemand natuurlijk kan verhelpen.

Uiteindelijk rondt 82,8 procent van de starters de opleiding positief af. Dat is een heel hoog percentage. Wat de doorstroming naar werk betreft, zien we dat 68,9 procent binnen de zes maanden na de succesvolle afronding van de knelpuntopleiding werk vindt. Dit betekent dat slechts 57 procent van de werkzoekenden die de VDAB geschikt acht om een knelpuntberoep uit te oefenen en die daartoe de gepaste opleiding wordt aangeboden uiteindelijk aan de slag gaat. Dit betekent ook dat 43 procent geen werk vindt. Dat is volgens ons nog steeds te veel. De uitstroom naar werk moet hoger kunnen zijn. Uiteindelijk is de vraag naar de invulling van knelpuntberoepen op de arbeidsmarkt aanwezig. Het streefcijfer zou in dit geval 100 procent moeten zijn van de mensen die een knelpuntopleiding met succes hebben afgerond.

Indien iemand een knelpuntopleiding heeft afgerond en nadien in dat knelpuntberoep geen werk vindt, is deze persoon het slachtoffer van een slechte bemiddeling, sluit de knelpuntopleiding te weinig aan bij wat de werkgevers voor de invulling van knelpuntberoepen zoeken of is het knelpuntberoep op onze arbeidsmarkt geen knelpunt meer. Dat laatste gebeurt echter vrij zelden.

Als we nagaan wat we kunnen doen om de effectiviteit van de knelpuntopleiding te verhogen, komen we al snel bij praktische werkervaring uit. We hebben dit in het verleden ook al besproken. De integratie van stages en werkervaring bij bedrijven in de opleiding van een werkzoekende leidt tot betere uitstroomresultaten. Indien dit in de opleiding wordt geïncorporeerd, kan het resultaat tot 17,5 procentpunten hoger liggen.

Ook de wachttijden voor de verschillende knelpuntopleidingen variëren onderling zeer sterk. Een voorbeeld is de opleiding voor toezichtsfuncties. Het aantal opleidingen is in 2011 en 2012 vrij constant gebleven. Het gaat om 292 opleidingen in 2011 en om 294 opleidingen in 2012. De wachttijd blijkt echter zeer variabel. In 2011 was de wachttijd gewoonweg nul. In 2012 was de wachttijd al tot 63 dagen opgelopen. Ik stel me hier vragen bij. Waarom kan de wachttijd voor een opleiding met een constante evolutie van het aantal georganiseerde opleidingen zo snel oplopen?

Algemeen gesteld, bestaat er, ondanks de hoge vraag op de arbeidsmarkt, voor sommige opleidingen nog steeds een te hoge wachttijd. Het gaat voor elektriciteitsopleidingen om 32 dagen, voor logistieke opleidingen om 46 dagen, voor toeristische opleidingen om 30 dagen en voor de reeds vermelde opleidingen voor toezichtsfuncties om 63 dagen. Voor knelpuntopleidingen moeten we wachttijden en wachtlijsten ten zeerste zien te vermijden.

Ik heb ondertussen met een aantal opleidingsverstreckers en werknemers van de VDAB gesproken. Zij verwijzen onder meer naar een gewijzigde toepassing van de wet op de overheidsopdrachten. Hierdoor zou een en ander trager en minder flexibel verlopen. Indien hij dit nog niet zou hebben gedaan, zou de minister dit misschien eens kunnen onderzoeken.

Tot slot heeft de minister eind mei 2013 in zijn antwoord op mijn actuele vraag voorgesteld de resultaten van de effectenmeting van de knelpuntopleidingen eens in de commissie toe te lichten. Hij zou bovendien nog verder onderzoek naar die effectenmeting verrichten en eventueel tot bijstellingen overgaan.

Minister, de knelpuntopleidingen zijn van groot belang voor onze arbeidsmarkt. Waarom is het aantal georganiseerde opleidingen vrij beperkt gestegen? Hoeveel middelen zijn de afgelopen jaren aan de knelpuntberoepen besteed? Kunt u de evolutie schetsen van het totaal aantal knelpuntopleidingen dat tijdens de afgelopen jaren is gestart?

Welk gevolg vloeit voort uit de stopzetting van een opleiding? Waar komen deze mensen terecht? Is er in het geval van klachten over orde en tucht sprake van een transmissie naar de RVA? Worden de mensen die een opleiding stopzetten op een of andere wijze geheroriënteerd?

Hoe wilt u de beperkte doorstroming naar de arbeidsmarkt opkrikken en de doorstroming naar knelpuntberoepen stimuleren? Kunnen we iets aan de overdracht doen? Kunnen we de mensen die een knelpuntopleiding hebben gevolgd sneller naar een knelpuntvacature laten doorstromen?

Hoe wilt u de wachttijden en de wachtlijsten voor opleidingen verder terugdringen? Zijn er initiatieven die u kunt nemen?

Welke conclusies trekt u uit de effectenmeting die de VDAB eerder heeft laten uitvoeren? Wat heeft uw verder onderzoek opgeleverd? In welke zin zult u het beleid bijsturen?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Bothuyne, u hebt het verkeerde percentage gebruikt.

Eerst en vooral wil ik het toch even over de cijfers hebben in uw vraag. Hierin geeft u aan dat slechts 57 procent van de personen die de VDAB geschikt acht om een knelpuntberoep uit te oefenen en daartoe een gepaste knelpuntopleiding krijgt aangeboden, werk vindt. Ten eerste wil ik aangeven dat slaagcijfers van 100 procent niet realistisch zijn. Ten tweede, dit percentage verkrijgt u door het aantal opleidingen dat positief beëindigd werd – 82,8 procent – te vermenigvuldigen met de uitstroom naar werk na het effectief beëindigen van de opleiding – 68,9 procent. Deze cijfers moeten in hun juiste context bekeken worden en kunnen niet zomaar vermenigvuldigd worden. Het percentage van 82,8 procent gaat over het totaal aantal opleidingen dat positief beëindigd is. Cursisten volgen soms meerdere opleidingen binnen een opleidingstraject. De uitstroom naar werk wordt pas gemeten na afloop van het volledige opleidingstraject.

Ten derde moet ook aangestipt worden dat het traject voor die 18 procent die de opleiding niet afmaakt, niet eindigt. Ook voor hen wordt voorzien in verdere begeleiding naar werk. De uitstroom van de totale groep die een knelpuntopleidingstraject startte – bijvoorbeeld gestart maar ondertussen werk gevonden of positief beëindigd of niet-geslaagden – bedraagt 62,1 procent in 2012.

Het is dus 38 procent van de mensen die een knelpuntopleiding startte, die na zes maanden nog geen werk vindt in plaats van 43 procent. Daarmee wil ik niet gezegd hebben dat hier geen extra aandacht aan besteed moet worden.

Wat het opleidingsaanbod betreft, werkt de VDAB volop aan een meer vraaggericht aanbod. Het aanbod moet meer op de realiteit op de arbeidsmarkt worden afgestemd. Hierdoor wordt sterk op hardnekkige knelpuntberoepen en op regionale en sectorale noden ingezet. Daarnaast speelt ook de uitstroom naar werk een rol.

Als voorbeeld verwijs ik naar de kappers. Uiteindelijk stroomt slechts 37 procent uit naar werk. De reden is niet dat er geen werk zou zijn. Vaak spelen ook de arbeidsomstandigheden en de verloning een rol. Dan wordt het aanbod met betrekking tot een knelpuntberoep toch weer beperkt. Als we bijvoorbeeld zwaar zouden inzetten op kappers, omdat er vraag naar is, maar er stroomt maar 37 procent uit vanwege arbeidsomstandigheden of lonen, zou dat een verkeerde inzet van middelen zijn.

Met die manier van werken speelt de VDAB zeer gericht in op de realiteit van de arbeidsmarkt, wat maakt dat er soms maar een beperkte stijging is in het totale aanbod van de knelpuntopleidingen.

Vooreerst wil ik nog meegeven dat de VDAB in de periode 2010-2011 – en dus niet in 2011-2012 – extra middelen gekregen heeft in het kader van het werkgelegenheids- en investeringsplan. Die extra middelen werden ingezet voor de uitbreiding van het aantal opleidingsplaatsen die gericht zijn op tewerkstelling in beroepen van de toekomst en knelpuntberoepen. Daarnaast werd ook gefocust op een verbeterde instroom van kansengroepen in de knelpuntopleidingen, door het voorzien in extra opleidingen Nederlands voor anderstaligen, laagdrempelige vooropleidingen, screenings- en begeleidingsacties en pilootprojecten hbo5.

De extra acties die voortvloeien uit het WIP zijn dus niet af te leiden door enkel de evolutie van de knelpuntopleidingen van 2011 naar 2012 te bekijken. In uitvoering van het WIP werden in 2010 en 2011 12.395 cursisten bereikt in extra competentieversterkende acties voor een budget van 14,9 miljoen euro. In 2012 was de uitvoering van de lopende projecten nog goed voor 3,8 miljoen euro. De middelen die exclusief naar knelpuntopleidingen gaan, zijn niet afzonderlijk beschikbaar.

De evolutie van het aantal gestarte knelpuntopleidingen heb ik u eerder bezorgd in antwoord op uw schriftelijke vraag 900 van september dit jaar. De basis daarvoor vormt de lijst van knelpuntberoepen. Enkel voor 2012 en 2013 werd die lijst aangemaakt.

Een opleiding kan stopgezet worden met een geldige reden, bijvoorbeeld omdat de cursist niet voldoende talent of vaardigheden heeft om de cursus te volgen of werk gevonden heeft of omwille van een ontoelaatbare reden. Bij een stopzetting wegens 'ongeschikt' worden de mogelijkheden van de cursist opnieuw bekeken. Dat kan een heroriëntering in dezelfde sector zijn of het traject naar werk herbekijken. Bij een ongeldige reden, waar ook orde en tucht bij zitten, vertoont de cursist ontoelaatbaar gedrag en na twee voorafgaande verwittigingen – dat is gewoonlijk voldoende – wordt de opleiding stopgezet en wordt dat overgemaakt naar de RVA.

De bedoeling is om de screening te verfijnen en meer te gaan kijken naar de competenties van werkzoekenden. Dat moet ervoor zorgen dat beter geschikte cursisten instromen in de opleiding. Er moet evenwel een evenwicht gevonden worden tussen een voldoende beginniveau van de cursist en het geven van kansen. Daarnaast wordt ook sterker ingezet op werkplekleren binnen de opleidingen, omdat dat toch de kans op werk verhoogt, alsook op de verdere uitbouw van VDAB-leerbedrijven, waar mogelijk. Daarnaast zullen de opleidingsprogramma's nog beter afgestemd worden op de competenties die in de knelpuntvacatures vermeld worden.

Wat de wachtlijsten betreft, heb ik al antwoorden verstrekt op de schriftelijke vragen 900 en 902. Ik wil daar nog aan toevoegen dat wachtlijsten niet altijd een goede indicator zijn om te

bepalen welke opleidingen georganiseerd moeten worden. Ik geef een voorbeeld: veel werkzoekenden willen een opleiding ‘uitvoerend bediende’ volgen, terwijl voor die vacatures meer dan voldoende arbeidsmarktreserve bestaat. We focussen veeleer op de behoeften van de arbeidsmarkt dan op wachtlijsten. Uiteraard willen we de wachtlijsten voor knelpuntopleidingen zo kort mogelijk houden. Dat heeft soms ook te maken met het hebben van instructeurs en dergelijke meer.

Ten eerste kan ik meegeven dat de effectmeting positieve resultaten opgeleverd heeft. 77,8 procent van de 2112 respondenten is aan het werk of op zoek naar werk in de richting van het aangeleerde beroep. Het overgrote deel van de ex-cursisten meent dat de opleiding hen goed heeft geholpen om aan het werk te raken: we noteren daar een score van 8,8 op 10. Meer dan de helft geeft een score van 10 op 10. In totaal geeft 87 procent van de respondenten aan dat de opleiding een meerwaarde is in zijn of haar huidige beroep. Ze zijn ook tevreden over de opgedane vakkennis en werkattitudes tijdens de opleiding.

96,7 procent van de werkgevers antwoordt in de toekomst nog een beroep te willen doen op ex-cursisten die de opleiding volgden. Dat zijn zeer goede resultaten, die de 100 procent, die u op andere vlakken soms vraagt, dicht benaderen. Dit is een statistische afwijking.

Ten tweede zijn er uit de meting ook een aantal werkpunten naar boven gekomen. De opleidingssectoren bouw, tertiaire sector en industriële automatisering noteren een kleiner aandeel mensen aan het werk in het aangeleerde beroep. Na het volgen van een stage heeft men significant meer kans om aan het werk te raken. Gebrek aan ervaring wordt het meest opgegeven als reden waarom men niet werkt in het aangeleerde beroep. Het is dus niet voldoende om het aan te leren en dan door te stromen. De ervaring speelt ook mee. Dat kan soms wel opgevangen worden met werkvloerervaring.

Kmo's zijn minder tevreden over de vakkennis en de werkattitudes dan grote ondernemingen.

Ten derde hebben we na de knelpuntmeting een aantal acties ter remediëring ondernomen. Opleidingen worden meer gericht op werkplekleren en een betere nazorg. Dit zijn de doelstellingen en acties in het kader van het geïntegreerd knelpuntenbeleid ‘sluitend maatpak’ voor de cursist.

Er zijn ook remediëringsacties op het niveau van de opleidingssector en de opleiding. Zo kan de opleidingsinhoud nog beter afgestemd worden met de werkgevers en kunnen kandidaat-cursisten nog beter worden geïnformeerd en gescreend. Daarnaast wordt het aanbod ook nog meer afgestemd op de meeste en de meest hardnekkige knelpuntberoepen.

Tot slot kan ik nog meegeven dat men op dit moment bij het Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering (VIONA), aanvullend bij de effectmeting van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), breder onderzoekt waarom cursisten niet in het beroep tewerkgesteld worden na een beroepsopleiding. Op basis van de conclusies van dit onderzoek, die we begin 2014 zullen ontvangen, gaan we samen met de VDAB bekijken hoe we hieraan tegemoet kunnen komen.

Dat is alles bij elkaar, zeker als je de effectenmeting bekijkt, een positief resultaat.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, dank u wel. Het is duidelijk dat de knelpuntopleidingen positieve resultaten met zich mee brengen. Wij zijn er ook van overtuigd dat wij er nog meer dan vandaag op moeten inzetten. U geeft duidelijk aan op welke manier u dat tracht te doen. Daar kunnen we alleen maar blij om zijn. U wilt dat doen met werkplekleren, met een betere screening, waardoor we weten of we de juiste mensen aan het opleiden zijn, en met een betere afstemming op de huidige vraag naar knelpuntberoepen op de arbeidsmarkt.

U had het over de kappers. Daar blijkt achteraf de verloning te laag te zijn om mensen ertoe te overhalen om aan de slag te gaan in het aangeleerde beroep. Dat moet deel uitmaken van

de screening: de werkzoekenden moeten voldoende en correct worden geïnformeerd over wat hun te wachten staat. Ik ga ervan uit dat dat daarin geïntegreerd is. We moeten ervoor zorgen dat ze een realistische verwachting hebben, zodat er achteraf geen teleurstelling opduikt.

Ik herhaal mijn suggestie om de wijze van aanbesteding van opleidingen en knelpuntopleidingen eens te bekijken. Zo kunnen we zien of daar tijdwinst te boeken valt, om de wachttijden en wachtlijsten zo kort mogelijk te houden.

Wij kijken ook uit naar de VIONA-studie begin 2014 om nog wat dieper in te gaan op de materie. Uiteraard zullen we de resultaten blijven opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over afstandsonderwijs en opleidingscheques - 96 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, enkele jaren geleden werd er beslist om de opleidingscheques te oriënteren naar de arbeidsmarktgerichte opleidingen en naar opleidingen in het kader van de loopbaanbegeleiding. Dit was een terechte beslissing. Een aantal voorwaarden moeten we onder de loep nemen om te weten hoe ze pragmatisch kunnen worden ingevuld.

Een ervan is dat de opleiding moet worden erkend door het Betaald Educatief Verlof (BEV). Ook moet een opleiding minstens 32 contacturen omvatten.

Bij het afstandsonderwijs zijn er heel wat arbeidsmarktgerichte opleidingen. Zij zijn nuttig voor de versterking van de personen in kwestie, maar verschillende arbeidsmarktgerichte opleidingen tellen minder dan 32 contacturen.

Recent werd de reglementering verstrengd. Een aantal opleidingen binnen het afstandsonderwijs komen niet langer in aanmerking voor het gebruik van opleidingscheques. Wij noteren dat. Maar toch vinden wij dat een aantal opleidingen binnen het afstandsonderwijs hun nut bewezen hebben. Ze zijn arbeidsmarktgericht en versterken competenties van mensen die dan beter op de arbeidsmarkt aan de slag kunnen. Het past ook in de trend van e-learning en Open Universiteit. We moeten ook die trend kunnen inzetten. Niet alleen de klassikale stageaanpak moet worden gestimuleerd.

De verstrenging is er vooral gekomen om de arbeidsmarktgerichte opleidingen via een opleidingscheque te stimuleren. Maar dan is er het probleem van de 32 contacturen. Die regel werd vroeger nogal pragmatisch toegepast. Het criterium 'arbeidsmarktgericht' was het belangrijkste. Blijkbaar worden de voorwaarden sinds kort wat stringenter toegepast.

Minister, vanwaar die verstrenging? Bent u geneigd om de arbeidsmarktgerichte opleidingen wat pragmatischer in te vullen bij het afstandsonderwijs, ook al zouden ze minder dan 32 contacturen omvatten? Zijn er opleidingen binnen het afstandsonderwijs opgenomen binnen het BEV? Maken ze wel kans op een BEV-erkenning? Hoe evalueert u zelf de ontwikkelingen binnen het afstandsonderwijs? Vindt u dat dit met e-learning kan worden gestimuleerd?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Van den Heuvel, u vroeg naar de 32 contacturen, maar u hebt eigenlijk het antwoord zelf gegeven. Dat was gekoppeld aan het aspect van het BEV. Een van de twee voorwaarden was dat de opleiding minstens 32 contacturen telt. Dus dat is

de reden. Maar ik benadruk wel dat het altijd kan in het kader van loopbaanbegeleiding. Dan is die 32 uur geen maatregel. Als het specifiek binnen een loopbaanbegeleiding valt, is die 32 uur geen voorwaarde.

Enkele maanden geleden hebben wij al die opleidingsverstrekkers erkend in het kader van de opleidingscheques. We hebben toen ook herinnerd aan de basisuitgangspunten: passen binnen de opleiding of in het kader van betaald educatief verlof. De VDAB en de inspectiediensten van Werk en Sociale Economie (WSE) hebben ook bepaald daar strikt op toe te zien, wat in het verleden blijkbaar niet altijd gebeurde.

Er is op dit moment niet in een uitzondering voorzien voor opleidingen binnen het afstandsonderwijs. Ik vind het ook heel moeilijk om, als er regels zijn, te moeten zeggen dat we nog wel zullen zien hoe we het allemaal doen. We hebben vandaag, behalve als je het vanuit loopbaanbegeleiding doet, geen uitzondering bepaald.

De koppeling van de Vlaamse opleidingscheques aan het kader van het betaald educatief verlof is wat mij betreft tijdelijk. U herinnert zich de hele problematiek. Ik hoop dat we ernaar kunnen evolueren dat de opleidingscheques gebruikt worden in het kader van loopbaanbegeleiding, dat het echt op maat en gericht is, op basis van de loopbaan.

De hele filosofie van loopbaancheques lijkt, afgaand op de eerste resultaten, heel positief te zijn. Iemand die een loopbaanbegeleiding heeft gevolgd met de loopbaancheques, kan natuurlijk onmiddellijk in aanmerking komen. Dan ben je echt gericht op de loopbaan, dan ben je zeker dat de filosofie arbeidsmarktgericht is. Wat mij betreft, was het een tijdelijke maatregel. Er was toen in de praktijk nog maar weinig loopbaanbegeleiding. We hebben dat toen als tijdelijke maatregel ingesteld, omdat het de enige referentie was om de arbeidsmarktgerichtheid te bekijken.

Bij de zesde staatshervorming zullen er nog een aantal bevoegdheden rond opleiding worden overgeheveld. Ik had de sociale partners vroeger al om een alternatief gevraagd. Ze zijn daarover nooit tot overeenstemming gekomen. Ik zit op dat vlak nog met dat betaald educatief verlof. Mijn voorstel is om het te herbekijken in het kader van de zesde staatshervorming en de maatregelen die overkomen.

Afstandsleren is volgens mij – en u hebt dat zelf ook gezegd – een belangrijk onderdeel in levenslang leren. Het verhoogt de flexibiliteit en de wendbaarheid, ook in opleidingsprogramma's. Ik ben er zeker van dat we daar in de toekomst oog voor moeten hebben. Ik denk dat we ons meer moeten richten op loopbaanbegeleiding. Dat lijkt mij de juiste weg.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de opheffing van het ESF-Agentschap - 97 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) – dat wij natuurlijk toejuichen – en een verhoogde efficiëntie van de werking van de overheidsdiensten hebt u plannen om binnen het beleidsdomein Werk en Sociale Economie een herstructurering door te voeren. Die zou resulteren in nog drie entiteiten: het Departement Werk en Sociale Economie (WSE), het Agentschap voor Werk – in de praktijk de VDAB – en SYNTRA.

Dat zou betekenen dat het ESF-Agentschap (Europees Sociaal Fonds) en het Vlaams Subsidieagentschap zouden opgaan in de nieuwe structuur. Het ESF-Agentschap is een klein privaatrechtelijk extern verzelfstandigd agentschap (EVA) dat op datum van 31 december 2012 54 personeelsleden had, en waarvan de taken, die gericht zijn op het de versterking van het Vlaams werkgelegenheidsbeleid en het activeren van talenten, nauw aansluiten bij de activiteiten van het departement WSE en de VDAB.

De huidige werkwijze kan zodoende leiden tot een onnodige versnippering van middelen. Naar verluidt zouden de activiteiten van het ESF-Agentschap in het voorstel dat u maakt, worden gesplitst: de managementautoriteit wordt ondergebracht bij de VDAB en de certificeringsautoriteit wordt ondergebracht in het departement WSE.

Het departement WSE en de VDAB zullen samen onderzoeken welke betaalfuncties kunnen worden overgeheveld naar het departement WSE met respect voor de regiefunctie van de VDAB.

De vraag gaat natuurlijk over de combinatie van de regiefunctie en de actorrol die de VDAB bij die herstructurering zal krijgen. Die combinatie lokt kritische opmerkingen uit. Hoe meer de VDAB zich profileert als regisseur, hoe moeilijker het wordt om een actorrol te spelen. Het moet immers worden vermeden dat VDAB rechter en partij tegelijk wordt als hij de verdeling van de ESF-middelen zou kunnen bepalen en daardoor ook te gemakkelijk middelen aan zichzelf kan toewijzen.

Vanaf 2014 zullen er allicht een aantal ESF-middelen wegvallen. Hierbij rijst de vraag hoe dat organisatorisch en budgettair zal worden opgevangen.

Minister, werd er al overleg gepleegd over uw plannen met betrekking tot het ESF-Agentschap? Welke reacties ontving u daarover vanwege de werkgevers- en werknemers-vertegenwoordigers? Wordt het plan nog bijgestuurd? Zo ja, in welke zin? Wordt er inderdaad ingezet op het versterken van de regierol van de VDAB door de managementautoriteit van het ESF-Agentschap onder te brengen bij de VDAB? Zo ja, hoe verhoudt zich dit tot de actorrol van de VDAB? Op welke manier zal het risico worden uitgesloten dat de VDAB tegelijk rechter en partij kan spelen over de verdeling van de financiële middelen? Hoe zal de Vlaamse Regering omgaan met de mogelijke daling van de ESF-middelen op organisatorisch en budgettair vlak?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Er moet nog heel wat gebeuren. Zoals u aangeeft in uw vraag, heeft de Vlaamse Regering op 20 september beslist – niet alleen hier, maar ook op andere vlakken – een integratie te doen rond verschillende departementen en agentschappen. De vraag naar een vereenvoudiging van die structuren leeft al lang.

Op het vlak van Werk is de politieke beslissing genomen om het ESF-Agentschap en het subsidieagentschap te integreren in de VDAB en het Departement Werk en Sociale Economie. Met de leidend ambtenaren van de betrokken entiteiten is afgesproken dat ze een voorstel uitwerken met betrekking tot de operationalisering van de beslissing. Er is een verschil tussen het nemen van een politieke beslissing en de operationalisering ervan. Er is zeker nog ruimte voor discussie over hoe dat moet gebeuren.

Dit is een principiële beslissing om tot een meer efficiënte werking en minder agentschappen te komen. Hoe de praktische vertaling zal gebeuren, is in voorbereiding door de leidend ambtenaren die een voorstel zullen voorleggen. Er is nog geen concreet voorstel, een overleg met de sociale partners heeft dan ook nog niet plaatsgevonden. Dat zal de volgende stap zijn.

Ik ben het er fundamenteel mee eens dat het vermijden van rechter en partij bij de verdeling van de financiële middelen een belangrijk element is. Het is niet automatisch zo dat agentschap zus daarbij komt en agentschap zo daarbij. Het hangt af van de taken. Er kan ook

een opsplitsing zijn binnen de agentschappen, maar ik wacht de voorstellen van de leidend ambtenaren af vooraleer ik hierover verder zal communiceren.

Over de daling van de ESF-middelen voor het nieuwe operationeel programma 2014-2020 hebben de Europese Commissie en het Europees Parlement nog geen definitieve beslissing genomen. De signalen duiden inderdaad op een significante daling van de middelen. Ik heb mijn leidend ambtenaren ook voor dit punt gevraagd, zodra de definitieve gegevens beschikbaar zijn, een voorstel uit te werken met betrekking tot de verdeling van de Europese middelen en hoe omgegaan kan worden met de mindere inkomsten. Ik werk graag samen met de mensen, maar er is uiteraard de politieke beslissing van enerzijds de Vlaamse Regering en anderzijds Europa.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Ik ben het ermee eens dat u een politieke beslissing hebt genomen waarin het afschaffen van overbodige overheidsstructuren is genomen. Ik juich die ook toe, maar we moeten erover waken dat er bij het afschaffen van overheidsstructuren geen celletjes bijgroeien.

Ik heb gevraagd om waakzaam te blijven en zal dit zelf blijven opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■